

سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [مؤید: ۳-۵۷۴]

→ احکام خسوف و کسوف < خسوف و کسوف

● احکام خطوط الکف / متفرقه / عربی

ahkām-u xoṭūṭ-il-kaf

فخر رازی، محمد بن عمر، ۵۴۴؟ - ۶۰۶ قمری

faxr-e rāzī, mohammad ebn-e 'omar (1150 - 1210)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۳۸۱/۴

آغاز: فصل فی احکام خطوط الکف للفخر الرازی اذا وجدت خطوط الکف مستویة حسنة فافض لصاحبها بطول العمر؛ انجام؛ و ان كانت الخطوط ظاهرة بينة عاش صاحبها فی رفاهية و خفص عیش.

خط: نسخ، کا: طیب گیلانی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۴گگ (۲۴۷-۲۵۰)، ۱۴ سطر (۱۳/۵×۵/۵)، اندازه:

۱۷/۵×۹/۵سم [ف: ۱۱-۲۳۷۸]

● احکام الخمر / فقه / عربی

ahkām-ul-xamr

موسوی شفتی، اسدالله بن محمد باقر، ۱۲۲۷؟ - ۱۲۹۰؟ قمری

mūsavī šaftī, asad-ol-lāh ebn-e mohammad bāqer (1812 - 1873)

رساله ای است استدلالی در نجاست خمر و سایر مسکرات در برابر نظر برخی از فقها همچون شیخ صدوق، ابن ابی عقیل، مقدس اردبیلی، صاحب مدارک، صاحب ذخیره و صاحب مشارق که قائل به طهارت خمر می باشند.

۱. اصفهان؛ شفتی، مهدی؛ شماره نسخه: ۳۱/۱

خط: نسخ، کتاب = مؤلف، بی تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۴گگ (۳-ر-۴۶پ)، ۲۰ سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: ۱۷۸]

۲. اصفهان؛ شفتی، مهدی؛ شماره نسخه: ۳۰/۱

آغاز: قوله: الثامن: المسکرات و فی تنجيسها خلاف و الاظهر النجاسة

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قرمز ضریبی، ۵۹گگ (۱-۵۹پ)، ۱۹ سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: ۱۷۷]

● احکام خمس / فقه / فارسی

ahkām-e xoms

حسینی میبدی، علی بن محمد علی، - ۱۳۱۳ قمری

hoseynī meybodī, 'alī ebn-e mohammad 'alī (- 1896)

رساله ای فتوایی در وجوب و احکام خمس است.

انجام: پایان: و انقلاب سعد و نحس و حرکت نقطه میزانی است

اکمل و اصح و احکام نجوم صحیحتر و راست تر از رمل است.

در این قسمت ضمن فصول متعدد احکام خانه های رمل به طریق زناتی آمده است و در آن نشان داده که اگر این شکل ها در خانه اول افتد چه پیش می آید و سعد و نحس چیست و اگر در خانه دوم افتد وضع بچه منوال است تا آخر خانه ها؛ خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲ رجب ۱۲۶۵ق، جا: ارومیه؛ حاوی جداولی رملی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ترنج و نیم ترنج یک لایه، ۱۱۹ص (۲۱۹-۳۳۷)، ۱۵ سطر (۱۶/۵×۱۰)، اندازه: ۲۳×۱۷/۵سم [ف: ۶-۹۲]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۸۵۲-۱۵/۹۲

آغاز: فصل نذکر لک فی هذا الجدول صدق کل شکل وقوته وسعادته علی ستة عشر وجه من وجوه التسکین ثمانية تسکينات منها سماعية مسموعة من محقق هذا الفن؛ انجام؛ و خانه هشتم منسوب تمام نباتات حشیش می باشد این است جدولی که در هر دو قاعده به کار می آید [جدول]

مجموعه ای است جمع شده از چند رساله، در آن احکام خانه های رمل و حکم اشکال استخراج شده از رمل بیان شده است؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج قهوه ای مجدول ضریبی، ۱۴۳گگ، ۱۵-۲۴ سطر، اندازه: ۲۱×۱۴سم [ف: ۱-۱۲۷]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۵۳۹/۴

بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۳گگ (۳۶-۳۸پ)، ۱۲ سطر [ف: ۳۶-۷۰]

→ احکام خانه های شانزده گانه < احکام شانزده خانه رمل

● احکام خسوف / فقه / فارسی

ahkām-e xosūf

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۸۴۲/۱۰۹

کا: ابوالقاسم وفاء، تا: قرن ۱۳؛ در هامش [ف: ۶-۱۳۷]

● احکام خسوف / هیت / فارسی

ahkām-e xosūf

رساله ای است در این که از وقوع ماه گرفتگی در هر یک از ماه های سال می توان پیش بینی هایی نمود.

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۳۲/۴

آغاز: اگر ماه محرم بگیرد مرک ائمه فقها بود و تعصب و گفت و گوی در میان مردم باشد؛ انجام؛ و کار مردمان را گشاده شود و میوه کمتر باشد و انگبین نیک بود و الله اعلم بالصواب.

خط: نستعلیق، کا: درویش علی بن درویش محمود، بی تا؛ جلد: تیماج قهوه ای با روکش قرمز پارچه ای، ۲گگ (۱۴-۱۵پ)، ۱۹

فهرستگان: نسخه های خطی ایران (نخا)؛؛ جلد دوم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276239

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۰/۲۰۱۲

فارسی کاتب رساله از عبدالوهاب بن ابراهیم بن عبدالوهاب خزرچی در شهر تبریز رجب ۷۴۶؛ دو برگ ۲ و ۴ افتاده؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۰ ص (۱-۸۰)، ۲۰ سطر (۱۰×۵/۵)، اندازه: ۲۴×۱۵/۵ سم [ف: ۱۳-۲۴۰] ۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۶/۱۵۹
در فهرست با عنوان: ابطال جسم لایتجزی؛ خط: نستعلیق، بی‌ک، تا: قرن ۱۱، اص (۳۴۲) [مختصر ف: ۱۵]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۹۳۳/۱

آغاز: النمط الاول فی تجوهر الاجسام الجسم اما ان یون مرکبا من اجسام مختلفه و اما ان لایکون و یسمى البسیطه و اختلفوا فی البسیطه فمنهم من یری ان له اجزای بالفعل امام منتهیه کابی الهذیل و انکسا فراطیس و اما غیر متاهیهه کالنظام و انکسا غورس و منهم من یری ان الجسم الوحدانی لیس فی جوهره ان یتجزی بالفعل او یقبل الاثنینیه اما لصلابته عته بعضهم و اما لتجویفه الخلاء عند آخرین کابی بکر الرازی و دیمقراطیس و اپلونیسوس و منهم من یری انه یحتمل الانقسام ابدا و ان کان لایتجزی فلاسباب زائده؛ **انجام:** پایان: و نحن بیننا فی کتبنا البسیطه ان قولهم الحال فی المنقسم منقسم منقوض بصور کثیره ولیکن هذا آخر کلامنا فی مسئله الجزء الذی لایتجزی. قال الشیخ الامام نور الله ضریحه انی علقت الضف الاول من هذه الرساله و کنت فی بلاد ماوراء النهر ثم عاقت العواتق من اتمامهما و لقد کثرت النسخ من ذلك القدر فی الآفاق الی ان انقرض من ذلك ریب سیخ سنین و اتفق حضوری فاقترح بعض الاحباب علی اتمام الرساله فتممتها فان اتفق ان یوجد بعض هذه الرساله غیر تام فهو لهذا السبب و حسبنا الله و نعم الوکیل. خط: نسخ، کا: ابوالقاسم والی نایلسی، تا: ۱۲۹۲ق؛ کاغذ: فرنگی سفید و زرد، جلد: مقوایی با روکش کاغذ چیتی، ۱۰۵ ص (۲-۱۰۶)، قطع: خشتی [ف: ۱۰-۲۰۳۴]

● الجوهر الفرد = شرح هداية الحكمة / فلسفه / عربی

al-jawhar-ul fard = š-u hidāyat-il hikma

یزدی، شاه علی بن حسین، ق ۱۰ قمری

yazdī, šāh 'alī ebn-e hoseyn (- 16c)

وابسته به: هداية الحكمة = الهداية الأثرية؛ اثرالدين ابهری، مفضل بن عمر (۶۶۰-)

اهداء به: نصره الدين عضدالملوک

تاریخ تألیف: یکشنبه رجب ۸۸۳ق

شرح مزجی است بر کتاب «هدایة الحکمة» اثرالدين ابهری. نگارنده در مقدمه بدون ذکر نام کسی، از یک شارح یاد کرده و از وی انتقاد نموده و گویا این شرح را برای تنویر افکار آنان که ممکن است از شرح نام برده، دچار اشتباه شده باشند، به رشته تألیف درآورده است. مؤلف این شرح را «الجوهر الفرد» نام نهاده است. در الذریعه و کشف الظنون از این شرح یاد نشده است. آغاز: بسمله. رب تمم بالخیر و السعادة شرح الهدایة من هدایته و

نسخه اصل: موزه بریتانیا Or. 898 (ص ۹۴۱ ریو)؛ بی‌ک، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۱۷۸]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۶۵۰-ف
نسخه اصل: کینگز کالج ۱۳۲ (ذیل فهرست برون ۳۶۴)؛ بی‌ک، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۱۷۴]

● الجوهر الفرد / فلسفه / عربی

al-jawhar-ul fard

فخر رازی، محمد بن عمر، ۶۰۶ - ۴۴۴ قمری

faxr-e rāzī, mohammad ebn-e 'omar (1150 - 1210)

در اثبات جزء لایتجزی در چهار «فصل». خواجه نصیر طوسی در حل مشکلات الاشارات از این رساله با همین نام یاد می‌کند، ابن ابی اصیبعه نیز در شمار مؤلفات رازی رساله الجوهر الفرد را نام برده است. رازی در شرح اشارات و خاصه در المباحث المشرقیه درباره جزء لایتجزی و مباحث پیوسته به آن به تفصیل سخن گفته اما در این رساله با شیوه‌ای دیگر و با بسطی بیشتر بحث می‌کند و این مزیت را نیز دارد که نتایج این بحث فلسفی را در جانب اثبات و نفی بیان می‌دارد و فصل ۴ رساله را به شرح ثمره بحث (= تفاریح اثبات الجزء و نفیه) اختصاص می‌دهد. فخر رازی در فصل ۴ درباره حرکت و تقسیمات و اجزاء زمان تحقیق می‌کند و می‌گوید «از ابوالبرکات بغدادی عجیب است که از طرفی ماهیت حرکت را «مماسات متعاقبه متالیه» می‌داند و از طرفی دیگر در این مسئله جای سخن طرفدار سرسخت ابطال جزء لایتجزی است و جوهر فرد را ضروری الفساد می‌شمارد». در پایان رساله از قول امام فخر رازی این چنین آمده: «نیمه نخستین این رساله را به هنگامی که در بلاد ماوراء النهر به سر می‌بردم نگاشتم و تکمیل آن به عهده تعویق افتاد و از همان نیمه نخست نسخه‌های بسیار نوشته و متداول گردید پس از نزدیک به هفت سال که به مرو وارد شدم با پیشنهاد برخی از دوستان به تکمیل رساله پرداختم پس اگر نسخه‌ای ناتمام دیده می‌شود به این سبب است.» (عبدالحسین حائری)

آغاز: بسمله. و به نستعین. قال ... ابو عبدالله محمد بن عمر الرازی تعمد الله برحمته. و بعد فهذه رسالة مشتملة على مسئله الجوهر الفرد استقصت فيها ادلة المثین و (۴) و رتبها على فصول اربعة ... الفصل الاول فی نقل المذاهب ... **انجام:** فهذا اما اردنا ان نحكيه من علوم مهم المنطقية و الآلهية و الطبيعية ... و لفتح بعد هذا الكتاب تهافت الفلاسفة حتى يتضح فيه برهان ما هو باطل من هذه الجملة. و الله الموفق لدرك الحق

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۸۲۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد بن محمد فارسی، تا: نیمه ربیع الاول ۶۴۲ق؛ صورت آنها و بحث صفی‌الدین محمد بن محمد

فرستگان نسخه‌های خطی ایران (فخا)؛؛ جلد یازدهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276249

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۲

tanvīr-ol qolūb

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱ [رایانه]

کاشانی، محمد بن مرتضی، - ۱۱۱۵ قمری

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۱۳۲

kāshānī, mohammad ebn-e morteza (- 1704)

آغاز: برابر؛ انجام: و اصحابه الاکرمین و ازواجه الطاهرات امهات المؤمنین و التابعین لهم باحسان الی یوم الدین.

رساله ای عرفانی در معنی حکمت و فضیلت علم و صفت شیعیان و اولیای خدا و اثبات حقانیت طریقت سالکین و شناختن فرقه ناجیه و هالکه، مشتمل بر چهارده «باب»: ۱. بیان المعنی المقصود من الحکمة؛ ۲. فضیلة المعرفة و العارف و شرف الحکمة و الحکیم؛ ۳. شأن اولیاء الله الکاملین و صفاتهم؛ ۴. مآخذ علم الحکمة و وجوب صوته؛ ۵. وجوب أخذ العلم عن اهل بیت الرسالة؛ ۶. کیفیت تحصیل علم الحکمة؛ ۷. حقیقة طریقة العرفاء؛ ۸. فیما ورد من أن العلماء ورثة الانبیاء؛ ۹. الازراء علی الطاعنین علی مسلک العارفين؛ ۱۰. الحکماء الالهیین؛ ۱۱. تعیین الفرقة الناجية؛ ۱۲. حب الله و لقاءه؛ ۱۳. حکایات طائفة من العاشقین؛ ۱۴. کلمات ذوات افادات.

خط: نسخ، کا: عبدالله سعید شاگرد یوسف صبری، تا: دوشنبه ۱۹ شعبان ۱۲۶۸ق، به جهت محمود بیگ نامی؛ مهر: «شهاب الدین الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۷۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۶-۱۴۳]

● التنوير في التفسير = مختصر التفسير الكبير / تفسیر / عربی

عربی

at-tanwīr fi-t tafsīr = muxtaṣar-ut tafsīr-il kabīr

ربعی، محمد بن ابی القاسم، - ۷۱۵ قمری

raba'ī, mohammad ebn-e ab-el-qāsem (- 1316)

وابسته به: مفاتیح الغیب فی تفسیر القرآن = تفسیر کبیر = تفسیر فخر رازی؛ فخر رازی، محمد بن عمر (۵۴۴-۶۰۶)

تاریخ تألیف: ربیع الاول ۷۰۷ق

مختصری است از تفسیر «مفاتیح الغیب» فخر رازی مشهور به تفسیر کبیر.

[دنا ۲۷۶/۳؛ معجم المفسرین ۶۰۶/۲؛ طبقات المفسرین ۲۳۲/۲؛ الدرر الکامنة ۲۶۶/۴؛ الفهرس الشامل للتراث العربی الاسلامی ۳۵۹/۱؛ کتابخانه ملی پاریس، ش ۶۱۴-۶۱۹]

آغاز: الحمد لله الذي شرح صدور محبيه بأنوار معرفته و نور قلوب عارفيه بأسرار حکمته و سلك بهم سبل الوصول اليه. انجام: خواهم که شود صحیفه عمر مرا xx بر یاد تو ختم شد برین ختم سخن [الذریعه ۴۷۰/۴؛ دبیاجه معادن الحکمة فی مکاتیب الائمة؛ دنا ۳۷۶/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۳۵/۷]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۸۴۳

آغاز: برابر؛ انجام: زهده فی الدنيا و هداه سبل السلام و رزقه مرافقة الکرام

خط: نسخ، کا: زین العابدین بن ابی الحسن بن کتاب الله، تا: یکشنبه ۲۸ ذیقعد ۱۱۳۸ق، جا: قصور کاشان؛ در پایان امضای مقابله «بلغ بحمده مقابلة»؛ جلد: تیماج قهوه ای، ۶۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۲سم [ف: ۴۱-۲۴۰]

کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۷۸/۱

همان نسخه بالا [نشریه: ۷-۴۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۵۳۹/۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲-۱۷۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۸۱۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن ابوالقاسم الرکن، تا: آخر صفر ۱۱۵۶ق؛ از روی نسخه میر محمد تقی رضوی به واسطه میرزا نعیم سمنانی؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۳۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۵-۲۰۴]

۳. قم؛ مؤسسه آیه الله بروجردی؛ شماره نسخه: ۴۳۵

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۷گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۱۱سم [ف: ۲-۲۷۶]

۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۲۸۶

آغاز و انجام: برابر

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۰۴۸

آغاز: صل الله على سيدنا محمد وآله وسلم اللهم سرد و اعن و ارحم. سورة مريم عليها السلام قوله تعالى كهيعص قرىء بفتح الها و اليا و باملتهما و بامالة الهاء دون الياء و بالعكس؛ انجام: لما كان اكثر الخلق ناقصين محتاجين الى مكمل و مرشد و هم الانبياء عليهم السلام ثنى بالسلام عليهم ثم ختم بالحمد له سبحانه فان جميع النعم منه فترجى رحمته و فضله سبحانه تم الرابع بحمد الله فى ثانى شهر ربیع الاول سنة سبع و سبعمأة و الحمدلله وحده.

جلد چهارم تفسیر و از سوره مريم تا سوره صافات است و تلخیص این بخش در دوم ربیع الاول ۷۰۷ق پایان رفته است. در آغاز نسخه چنین آمده: «الجزء الرابع من كتاب التنوير فى التفسير تألیف الشيخ الامام العلامة قاضى القضاة بئغر الاسكندرية فى الديار المصرية شمس الدين ابو عبدالله محمد بن ابى القسم بن عبدالسلام بن جميل التونسى المالکى تغمده الله و علماء المسلمين برحمته و رضوانه»؛ خط: نسخ خوانا، بی کا، تا: شنبه ۱۰ جمادى الاول ۷۲۴ق؛ واقف: محمد بن امیر علی بر مدرسه مرادیه در جوار مسجد جامع جدید با مهر «محمدعلی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه ای، ۱۵۸گ، ۳۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۳۵-۶۰]

● تنوير القلوب / عرفان و تصوف / فارسی

فهرستگان: نسخه های خطی ایران (فخا)، جلد نهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276247

استاد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۳۹۱/۲۰۱۲

عرف الله كل لسانه و وقف عقله». در فصل ۵ که در اسرار معاد است، این مسأله را از فروع شناخت روان انسان و حقیقت «من» می داند و بحث روان شناسی عرفانی دارد. رازی در فصل معاد از رساله «جوهر فرد» خویش یاد می کند: «و ما در این مسئله کتابی مفرد تصنیف کردیم هر که را باید سر این مسئله از کتاب طلب کند». این رساله با نام های گوناگون و بیشتر ناشناس در فهراس آمده و انتساب آن به فخر رازی و یا قطب (۹) بیشتر دیده شده است.

آغاز: بسملة الحمد لله حمداً يليق بعلو شأنه و باهر برهانه ... درخواست کرد دوستی که در سر وفایی و در سر صفایی داشت ما ورقی چند در راه خدا شناختن ...

انجام: محب در مشاهده محبوب رنج را راحت داند، پس هم در دنیا و هم در آخرت آن کس در بهشت باشد. تمت ... چاپ: در چهارده رساله چاپ ۱۳۴۰ دانشگاه تهران؛ کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ضمن سفینه تبریز، چاپ فاکسميله.

[دنا ۳۹۲/۳ (نسخه ۷) فهرستواره مزوی ۶۵/۶ اثبات واجب = کشف الزاد و المعاده و ۳۰۱/۹ راه خدا شناختن]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۹۶۶/۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: آخر شوال ۶۶۶۰؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن قهوه ای، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۱۹/۵سم [ف: ۷-۱۲۲]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه: ۱۴۵۹۰/۷۰

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: سه شنبه ۲۲ صفر ۷۲۳ق؛ جلد: تیماج کرم قهوه ای؛ ۶ص (۳۰۶-۳۱۰)، ۴۱ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱-۸۵]

۳. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه: مجموعه بدون شماره

آغاز: الحمد لله حمداً يليق بعلو شأنه و باهر برهانه

در فهرست با عنوان «اثبات الواجب» آمده؛ بی کا، تا: قرن ۱۰؛ در پایان «کشف الزاد و المعاده» خوانده شده؛ ۲۰گ، قطع: بیاض رقمی [چند نسخه-ف: ۳۸۸]

۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۴۳۰/۲

در شش فصل؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۰؛ در آغاز این نسخه آمده است: «چنین گوید شیخ امام کبیر حجة الحق مقتدی الاسلام و المسلمین مبین الشریعة و الحقیقة محمد بن عمر الرازی» و این عبارت در چاپ شده دیده نمی شود. [تشریه: ۷-۲۸۰]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۲۲۵/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: صدرالدین محمد بن ابراهیم بن یحیی شیرازی، تا: شوال ۱۰۰۶ق، جا: قزوین؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۰ص (۱۸۲-پ-۲۰۱)، ۱۵ سطر (۵/۴×۱۰)، اندازه: ۱۷/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۷-۶۱]

۶. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه: ۵۵/۱

آغاز و انجام: برابر

۱۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۸۸۲۹

آغاز: الی یوم الدین صلوات الله و سلام علیهم اجمعین قال الشیخ ابوجعفر محمد بن علی؛ انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۱۲۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۳۸۸

آغاز: صلی الله علیه و آله فقال یا معاذ؛ انجام: قوله علیه السلام ان الله یهدی و یضل معناه انه

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری، ۹۴گ، ۲۲ سطر (۱۳×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۵-۱۶۳۶]

۱۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۸۲۴

آغاز: روز الشیخ بسنده المتصل عن ابن مسکان عن ابی بصیر قال سمعت ابا عبدالله (ع) یقول لم یزل الله جل و عز ربنا و العلم ذاته و لا معلوم و المصع ذاته و لا مسموع؛ انجام: فقیل له یا امیر المومنین تفر من قضاء الله؟ فقال: افر من قضاء الله الی قدر الله عزوجل.

بخشی از این کتاب که حاوی باب های: باب صفات ذات و صفات افعال، فی الارواح، باب فی الرویة، باب نفی مکان و الزمان، باب فی ان الله لا یفعل بعباده الا الاصلح، باب القضاء و القدر، باب الوعدو الوعید، باب معنی قول الله: الرحمن علی العرش استوی؛ خط: نستعلیق متوسط، بی کا، بی تا؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج مشکی مذهب، ۶گ (۲۲-پ-۲۷)، ۲۰ سطر (۵/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [رایانه]

۱۲۶. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه: ۱۱۳

خط: نسخ جلی، بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج قهوه ای، ۲۸۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۸۱-]

● توحید = راه خدای شناختن = مبدأ و معاد = خداشناسی = فی حکمة الالهیة العرفانیة = معرفة الله تعالی / کلام و اعتقادات / فارسی

towhīd = rāh-e xodāy šenāxtan = mabda' va ma'ād = xodā-šenāsī = fi hekmat-el elāhīya 'erfāniya

؟ فخر رازی، محمد بن عمر، ۵۴۴؟ - ۶۰۶ قمری faxr-e rāzī, mohammad ebn-e 'omar (1150 - 1210)

در شش «فصل» و هر فصل شامل سؤال و جوابها و مسائل مختلف است: ۱. نور جلال حق و حقیقت هستی؛ ۲. اقسام روندگان؛ ۳. براهین وجود واجب الوجود؛ ۴. اسرار نبوت؛ ۵. اسرار معاد؛ ۶. تکلیف موجر حکمت متعلم. رازی در این رساله سخنان عارفانه دارد و گرایش او به تصوف آشکار است و در پایان می گوید: «آنچه گفتیم که خبر دادن ممکن نیست این سخن خود خبر دادن است ... پس این سخن متناقض شود ... مگر آن که زبان از کار فرو ماند و عقل از تصرف دور شود و جز آنچه عقل در انوار جلال حق خیره شود هیچ نماند ... که من

فهرستگان: نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد نهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276247

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۳۹۱/۲۰۱۲

شده؛ خط: نسخ، کا: محمد علی، تا: شنبه ۱۰ ربیع الثانی ۱۲۲۶ق؛
جا: تهران؛ مجلد: کاغذ؛ فرنگی سفید، جلد: تیماج سرخ،
۱۸۸گ، ۱۹ سطر (۲۱×۱۱)، اندازه: ۲۸×۱۸/۵سم [ف: ۴-۲۹۰]

● حدائق الانوار فی حقایق الاسرار = جامع العلوم =

ستینیه / دائرة المعارف / فارسی

hadā'eq-ol anvār fī haqāyēq-el asrār = jāme'-ol 'olūm
= settīniye

؟ فخر رازی، محمد بن عمر، ۵۴۴؟ - ۶۰۶ قمری

faxr-e rāzi, mohammad ebn-e 'omar (1150 - 1210)

اهدا به: علاء الدین نکش خوارزمشاه

تاریخ تألیف: ۵۷۴ق

در دیباچه آن را «حدائق الانوار» می نامد و همان «جامع العلوم» یا «ستینی» است. مختصر دانش های معروف عصر مؤلف در ۶۰ علم است که دائرة المعارفی را ماند که برای پادشاه معاصر مؤلف گزارش شده تا اگر موافق طبع وی آید در هر دانشی کتابی جداگانه سازد. برخی از علوم طبق آنچه در برخی نسخه ها یاد شده چنین است: الکلام، اصول الفقه، الجدل، الخلافیات، المذهب، الفریض، الوصایا، التفسیر، دلائل الاعجاز، علل القراءات، الأحادیث، أسماء الرجال، التواریخ، المغازی، النحو، التصریف، الاشتقاق، الأمثال، العروض، القوافی، بدایع الشعر، مشکلات الشعر، المنطق، الطبیعیات، التعبیر، الفراسة، الطب، التشریح، الصيدلة، الخواص، الاکسیر، معرفة الاحجار، الطلسمات، الفلاحة، قلع الاثار، الیطرة، علم البزاة، الهندسة، المساحة، جراتنقال، آلات الحرب، حساب الهند، حساب الهویایی، الجبر و المقابلة، الارثماتیقی، اعدالوقف، المناظرة، الموسیقی، الهیة، الاحکام، علم الرمل، الغرایم، مقالات، اهل العالم، الاخلاق، السياسات، تدبیر المنزل، علم الاخرة، الدعوات، آداب الملوک. در هر علمی نه مسئله انتخاب شده: سه از ظاهرات و کنایات، و سه دیگر از غوامض و مشکلات، و سه دیگر از امتحانیات.

آغاز: الحمدلله الذی أنشأنا بتصرفه و آثرنا بتصرفه و شرفنا بتکلیفه.. چون ایزد تعالی مرا از مواهب علمی و مطالب حکمی چاپ: در ۱۳۲۳ ق در بمبئی در ۲۲۴ص چاپ شده است، سنگی، وزیری کوچک، ۲۲۴ص
[نسخه های منزوی ۶۵۶/۱؛ هدیه العارفین ۱۰۷/۲؛ ریحانة الادب ۱۹۲/۳؛ کشف الظنون ۵۶۵/۱؛ مشار ۴۷۱ مکتبة امیرالمؤمنین ۱۷۵/۱؛ دنا ۵۲۲/۴-۵۲۴ (۴۶ نسخه)]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۸۷۲-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا Or. 7589 (به نام حدائق الانوار در دیباچه)؛ کا: محمود بن محمد سونج برسکی، تا: قرن ۷؛ افتادگی: آغاز و انجام [فیلمها ف: ۱-۶۴]

زیادی از مثنوی و دیگران آورده است. عنوان حدایق کتاب عبارت است از: مقدمه شامل چهار «فصل»: (۱) بیان احوال راقم، (۲) کیفیت علم و ادراک، (۳) امر به استتار اسرار و سر آن، (۴) بیان معرفه الله؛ حدیقه ۱. اصالة وجود، یک «گلزار» و ده «شجره»؛ ۲. بیان اینکه سبب ایجاد عالم محبت است، یک «بهار» و سه «گلزار»؛ ۳. نبوت، یک «گلزار» و شش «شجره»؛ ۴. سبب عداوات با اولیا، یک «گلزار» و سه «شجره»؛ ۵. محبت خاتم انبیا، یک «گلزار» و شش «شجره»؛ ۶. اقسام علماء، یک «گلزار» و هفت «شجره»؛ ۷. ریاضت، یک «گلزار» و پنج «شجره»؛ ۸. فضیلت جمعیت در ذکر و دعا، یک «گلزار» و سه «شجره»؛ خاتمه: در سبب اختتام کتاب به هشت حدیقه و جمع بین المذاهب

آغاز: الحمدلله الذی رشح من سبحات امره امطار رحمته لاطهار الجود و الوداد و وشح من سماء روحه باقطار قدرته ... فصل اول در بیان احوال راقم آثم و ملتجی بر رب عاصم و مقصود از بیان آن است که فی الجملة از سلوک خود.

[دنا ۵۲۲/۴؛ منزوی ۱۱۲۲/۲؛ فهرستواره منزوی ۲۹۳/۷ ناشناس]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۳۶۶-۱۳/۴۶

آغاز: برابر؛ انجام: حکایت: در کشف الاسرار آورده که پدری پسر خود را گفت امروز هر قسم با مردم کنی و گویی و شنوی شام با من بازگویی

خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ اضافاتی در حواشی با خط مؤلف؛ جلد: تیماج مشکى، ۲۵۲گ، ۱۷-۲۳ سطر، اندازه: ۲۱×۱۵سم [ف: ۳-۱۵۸۹]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۲

آغاز: برابر؛ انجام: و عابده آنرا ذخیره آخرت نماید بحق محمد و آله الطیبین و الحمدلله رب العالمین
نام مؤلف به استناد نسخه گلپایگانی ذکر شد؛ خط: نسخ خوش، بی کا، تا: ذیقعد ۱۲۶۳ق، جا: تهران؛ مجلد: کاغذ؛ ترمه، جلد: تیماج قرمز، ۲۷۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۷/۵×۱۸سم [ف: ۱-۲۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۸۴۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا فیلمها ف: ۱-۷۴

● حدائق الانوار / عرفان و تصوف / فارسی

hadā'eq-ol anvār

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۱۱۷۳

آغاز: بدان که حکمای اشراق و عرفا و علمای هند و اهل ایران - بلکه بندرت مخالف پیدا شود - اتفاق دارند بر این که کلیه عالم به منزله یک شخص انسانی است؛ انجام: و آشامیدن و عواطف و انظار الهی می گویند. و الحمدلله رب ...
در صفحه عنوان و وقتنامه ۱۳۹۷ق سپهسالار بدین نام خوانده

فرستگان: نسخه های خطی ایران (فنا)؛ جلد دوازدهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276250

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۳۹۱/۲۰۱۲

وابسته به: المختصر النافع = النافع فی مختصر الشرايع؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶)
متن «النافع فی مختصر الشرايع» و مختصر آن هر دو از محقق حلی، ابوالقاسم نجم الدین، «حاشیه» از ناشناس. حاشیه ای است تنها بر بخش میراث آن.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۴۷۷/۱۸-عکسی

آغاز: بسمه. هذه الحواشی علی کتاب الميراث من المختصر النافع للمحقق. قوله المقدمة الثالثة فی الهام و هی سنة المراد منها بالالهام المذكورة فی القرآن فانها منحصرة فی سنة المصنف و الربیع؛ انجم؛ و كان مقدار لها فی كتابته بتمامه من الصبح الى الصبح.

اصل نسخه: کتابخانه شخصی آقای فخرالدین نصیری، تهران؛ خط: نستعلیق تحریری پخته، بی ک، تا: ۱۰۷۲ق؛ ۴گ (۲۸۰-۲۸۳) [عکسی ف: ۲-۹۶]

حاشیه علی مختلف الشیعة فی احکام الشریعة حاشیه المختلف

● الحاشیه علی مسألة «ما أنا قلت» = حاشیه حاشیه

الشریف علی المطول / بلاغت / عربی

al-hāshīya 'alā mas'alat-i «mā ana qultu» = hāshīyat-u hāshīyat-uš šarīf 'ala-l muṭawwal

قوشچی، علی بن محمد، - ۸۷۹ قمری

qūšči, 'alī ebn-e mohammad (- 1475)

وابسته به: حاشیه المطول = حاشیه شرح تلخیص المفتاح = حاشیه میر یر مطول؛ جرجانی، علی بن محمد (۷۴۰-۸۱۶)
حاشیه توضیحی است، بر بخشی از حاشیه میر سید شریف، بر مطول، در مبحث تقدیم مستند.

قم؛ مورعی؛ شماره نسخه: ۱۹/۱۴۳۳

آغاز: قال السيد علی مسألة، ما أنا رأيت أحداً، إن التفصيل ههنا هو أن يقول؛ انجم؛ لا غير الفاعلی بحسب أن يكون مقررأ مسلماً متفقاً بين المتكلم والمخاطب
خط: نستعلیق، بی ک، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: شرقی، ۴گ (۳۸-۴۱)، ۱۷ سطر، اندازه: ۸x۵سم [ف: ۳۶-۲۸۱]

● حاشیه علی المنتخب من المحصول / اصول فقه / عربی

hāshīyat-un 'ala-l mn. min-al maḥṣūl

قرافی، احمد بن ادريس، ۶۲۶ - ۶۸۴ قمری

qarāfi, ahmad ebn-e edris (1230 - 1286)

وابسته به: المحصول فی علم الاصول؛ فخر رازی، محمد بن عمر (۵۴۴-۶۰۶)

سته فی الرأس حاشیه و هی عظمایا فوخ؛ انجم؛ ذکر فی کتاب الاخير من كتب المائه نفع التریاق و الشراب و القوم ممن نهشته الحیه حاشیه ذلك لتقوية الادوية المذكوره الحرار الغریزی ... علی دفع السمومات ... لفعلاها بخواصها ایضاً.

خط: ثلث، ک: هبة الله بن ملكا طیب مسیحی، تا: شنبه ۳ ذیحجه ۶۴۳ق، جا: تکریت؛ مصحح، مقابله شده به خط مؤلف؛ کاغذ: چینی ضخیم، جلد: تیماج قرمز، ۲۲ص (۴۸۱-۵۰۲)، اندازه: ۱۸x۲۶/۵سم [ف: ۱۹-۳۵۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۵۲۹/۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷-۱۲۲]

حاشیه علی الکشاف < انموذج الکشاف

حاشیه علی لفظة «الفاض» فی اول شرح المطالع < الحاشیه علی خطبة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار

● الحاشیه علی مبحث «المعرف» من شرح الشمسية /

منطق / عربی

al-hāshīya 'alā mabḥaṭ-i «al-mu'arraf» min š.-iš šamsīya

حسینی، نظام الدین محمد، ق ۱۰ قمری

Hoseynī, nezām-od-dīn mohammad (- 16c)

وابسته به: تحرير القواعد المنطقية فی شرح رسالة الشمسية = شرح شمسیه قطبی؛ قطب الدین رازی، محمد بن محمد (۶۹۴-۷۶۶)

بحث مفصلی است، در بحث «معروف» از مقدمات دانش منطق؛ در این رساله، علاوه بر «شرح شمسیه»، سایر آثار «قطب رازی» از جمله «شرح مطالع» و جز آن مطرح و بررسی شده است.

قم؛ مورعی؛ شماره نسخه: ۱۴۳۳/۲

آغاز: بحمدالله الذی ظهرت بقدرته أنواع الموجودات و أصناف المخلوقات؛ انجم؛ و كان تحريرها فی أيام قليلة مشتملة علی حوادث كثير، كل واحدة منها مانعة عن الفكر العميق و النظر الغریق اص ۳ طلاح المصلح الرفیق و لهذا وقع فيه الاضطراب

خط: نستعلیق، بی ک، تا: ۹۱۱ق؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۲۵گ (۱۴-۳۸)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲x۹سم [ف: ۳۶-۲۱۳]

حاشیه علی مبحث تقدیم المستند < حاشیه شرح مفتاح العلوم

حاشیه علی مبحث تمام المشترك < تمام المشترك

حاشیه علی مبحث تمام المشترك < حاشیه حاشیه الجرجانی علی تحرير القواعد المنطقية

● الحاشیه علی المختصر النافع / فقه / عربی

al-hāshīya 'ala-l muxtaṣar-in nāfi'

فهرستگان: نسخه های خطی ایران (فنا)؛ جلد دوازدهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276250

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۳۹۱/۲۰۱۲

● حاشیه ملا صالح / - عربی

hāshiyat-u mullā ṣāliḥ

در فهرست مختصر مجلس با احتمال از مفضل بن عمر ابهری و در فهرست تفصیلی از فخر رازی دانسته شده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۰۵۵

بی کا، بی تا؛ خریداری از مصطفی حسینی؛ اندازه: ۱۰/۲ × ۶/۲۰ سم
[رایانه]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۳۷۶

آغاز: ... فانا نعتقد ... فی نفسه و اعتقاد خصوصیات مفهوماته المعینة نزول بعضها بالبعض؛ انجام: من امکان خلو الاکبر عن الاصغر امکان خلو الاصغر عن الاکبر لأن السالبة الممكنة لاتنعکس
خط: نسخ مایل به نستعلیق، بی کا، تا: احتمالاً قرن ۸؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور مشکى، ۳۰ گک، ۳۵ سطر، اندازه: ۱۳ × ۲۳/۵ سم [ف: ۴۳ - ۶۰]

● حاشیه ملا سعدالدین بر متوسط / ادبیات / عربی

hāshīye-ye mollā sa‘d-od-dīn bar motevasset

تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه: ۷۴/۱

آغاز: بسم ... الحمد لله الذى انزل القرآن ... اما بعد فان الولد الاعز لما التمس منى حواشى كاشفة لتعویصات المتوسط؛ انجام: لکن یصح حله تمیزا عن اخوف، بتاویل المصدر كما ذکر تمت از ملاسعدالدین؛ خط: نسخ تحریری، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: نازک آهار زده، جلد: مشکى، ۵۰ گک، ۲۵ سطر (۸ × ۱۷/۵)، اندازه: ۱۴/۵ × ۲۱ سم [ف: ۶۲ - ۷۴]

● حاشیه الملخص / هیئت / عربی

hāshiyat-ul mulaxxas

شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ - ۱۰۳۰ قمری

šeyx-e bahā’ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)
وابسته به: الملخص فی الهیئة = شرح چغمینی؛ چغمینی، محمود بن محمد (-۷۴۵)

بخشی است کوتاه از شیخ بهاءالدین عاملی بر شرح چغمینی. شیخ بهائی در این سطور شبهه‌ای را درباره مسئله مناره و چاه که قطب الدین شیرازی در نهایت ادراک نقل کرده و پاسخ گفته، می آورد و بر پاسخ قطب خرده گرفته و خود پاسخی قاطع و پس از آن شبهه‌ای دیگر در مسئله بیان می دارد.

- ← حاشیه ملا عبدالله < حاشیه تهذیب المنطق
- ← حاشیه ملا عبدالله < حاشیه تهذیب المنطق (ترجمه)
- ← حاشیه ملا عبدالله (ترجمه) < حاشیه تهذیب المنطق
- ← حاشیه ملا عبدالله یزدی بر حاشیه خطایی < حاشیه حاشیه الخطائی علی مختصر المعانی
- ← حاشیه ملا عبدالله یزدی (ترجمه و شرح) < حاشیه تهذیب المنطق

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۲۸۰/۵

آغاز: شبهة و جواب و منها شبهة مشهوره سهلة الدفع قد اوردها العلامة فی نهاية الادراک حاصلها ان هذا الیابن یقتضى انه لو سعد فی الاءاء علی المنارة ماء ... ثم نقل الی قعر البئر یصیر اکثر و اذا نقل بعینه الی رأس المنارة یصیر اقل ثم اجاب عنها
کا: عطاء الله بن محمد زکی اصفهانی، تا: ۱۱۷۳ق؛ در همین صفحه دو شکل که برای صورت کره هوا فرض می شود و ظاهرا (از شرح شیخ بهائی منقول است) ترسیم شده است؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکى، اص (۱۰۳)، اندازه: ۱۱ × ۱۵/۵ سم [ف: ۱۰ - ۸۹۰]

● حاشیه ملا میرزا جان باغنوی / فلسفه / عربی

hāshiyat-u mullā mīrzā jān-i bāgnawī

میرزا جان باغنوی، حبیب الله، - ۹۹۴ قمری

mīrzā jān-e bāqnavī, habīb-ol-lāh (- 1586)

۱. تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه: ۱۵۹

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱ [تشریه: ۷ - ۶۹۶]

۲. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه: بدون شماره/۲

بی کا، بی تا [تشریه: ۷ - ۵۴۱]

● حاشیه ملخصة من کتاب العروة و شذور العقود و

مفتاح التنزیل / تاریخ پیامبر اکرم (ص) / عربی

hāshiyat-un mulaxxasa min k.-il ‘urwat wa šudūr-il ‘uqūd wa miftāḥ-it tanzīl

گزیده‌هایی است از کتاب عروة، شذور العقود ابن جوزی و کتاب مفتاح التنزیل که کفعمی در حاشیه کتاب خود «جنة الامان الواقیه و جنة الايمان الباقیه» نوشته و در پایان آن، ابدال و اوتاد و نجباء و اقطاب را شناسانده است.

← حاشیه الملخص < شرح الملخص فی الهیئة

● حاشیه الملخص / فلسفه / عربی

hāshiyat-ul mulaxxas

؟ فخر رازی، محمد بن عمر، ۵۴۴؟ - ۶۰۶ قمری

faxr-e rāzī, mohammad ebn-e ‘omar (1150 - 1210)

وابسته به: الملخص = ملخص أبحاث الأقدمین و محصل آراء الأولین؛ فخر رازی، محمد بن عمر (۵۴۴-۶۰۶)

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فنا)؛ جلد دوازدهم؛ به کوشش مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276250

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۳۹۱ / ۲۰۱۲

Fahreddin er-Razi

060018

Annals of Japan Association for Middle East Studies, c.35, sy.1, 2019 Tokyo.

0826



01 Ocak 2029

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Source Remark / 資料紹介

In the Wake of Fahr al-Dīn al-Rāzī

A Critical Edition of Zayn al-Dīn al-Kaššī's
Introduction to *Ḥadā'iq al-ḥaqā'iq*

OBUCHI Hisashi

I. The Editor's Introduction

II. The Arabic Text

بعد الإمام فخر الدين الرازي
تحقيق مقدمة كتاب حدائق الحقائق في المنطق والحكمة لزين الدين
الكشي

هيساشي أوبوتشي

I. The Editor's Introduction

Little is known about Zayn al-Dīn al-Kaššī, one of Fahr al-Dīn al-Rāzī's (545-606/1150-1210) eminent pupils [Ibn Abī Ušaybi'a 1882: 2, 23; Ibn al-'Ibrī 1983: 445; Ḥājji Ḥalīfa 1971: 1, 633; Brockelmann 1938: 1013; Endress 2007: 404; Obuchi 2018: 28, n. 11]. Certainly, al-Kaššī's philosophical summa, *Ḥadā'iq al-ḥaqā'iq* (*The Gardens of Realities*, ms. Fazıl Ahmed Paşa 864, henceforth referred to as ms. F) was circulated

AS DROPS IN THEIR SEA:
ANGELOLOGY THROUGH ONTOLOGY
IN FAHR AL-DĪN AL-RĀZĪ'S *AL-MAṬĀLIB AL-ĀLIYA*

NORA JACOBSEN BEN HAMMED
Bard College, PO Box 5000, Annandale-on-Hudson, USA
Email: norajbh@bard.edu

DSIS



Fahreddin er-Rāzī
060018

01 Ocak 2023

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Abstract. In this article, I examine key passages from the Aṣ'arite theologian Fahr al-Dīn al-Rāzī's (d. 606/1210) final work, *Al-Maṭālib al-Āliya* ("The lofty inquiries"), in order to theorize Rāzī's cosmology and angelology. In his attempt to prove the existence of these beings, Rāzī divides reality into material and intelligible realms. Angels, which signify the celestial intellects and spheres, exist as non-space-occupying beings and represent an aspect of the intelligible world. Of these, some are associated with celestial bodies, and others are entirely unassociated with materiality. I then present evidence for the possibility that Rāzī believed that these celestial spiritual beings are pre-eternal with God. These positions indicate a certain degree of conceptual continuity with the *falsafa* tradition, and reflect al-Gazālī's (d. 505/1111) previous integration of the philosophical structure of reality into some of his texts. Additionally, one may look to other philosophical currents that developed in the Islamic world beyond the *falāsifa*, and connect Rāzī's cosmology to both the Hermetic tradition and the *Epistles* of the Iḥwān al-Ṣafā'.

Résumé. Dans cet article, j'analyse des passages cruciaux de la composition finale du théologien Fahr al-Dīn al-Rāzī (d. 606/1210), *Al-Maṭālib al-Āliya* (« Les nobles enquêtes »), afin de théoriser sur la nature de deux de ses études : la cosmologie et l'angéologie. En cherchant à prouver l'existence de ces êtres, Rāzī divise la réalité en deux domaines : matériel et intelligible. Les anges, qui symbolisent les intellects et les sphères, existent dans une réalité intelligible comme des êtres qui n'occupent pas d'espace. Parmi eux, certains sont associés aux corps célestes, et d'autres ne s'associent à aucune chose matérielle. Dans un deuxième temps, je présente des arguments suggérant que Rāzī pensait peut-être que ces êtres célestes sont prééternels avec Dieu. Ces conceptions montrent une continuité avec la tradition philosophique islamique, et elles la structure philosophique de la réalité intégrée par al-Gazālī (d. 505/1111) dans quelques textes théologiques. De plus, on a examiné d'autres courants philosophiques développés dans le monde islamique qui ont pu agir sur la cosmologie de Rāzī, en lien avec la tradition hermétique et avec les *Épîtres* des frères de la Pureté.

- خط: نسخ، کا: میرزا حسین بن احمد کرجی، تا: سه شنبه ۲ محرم ۱۲۷۶ق، برای میرزا مهدی رشتی؛ جلد: تیماج سرخ، ۶۲گگ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۳۵-۱۰۲]
۲۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۱۳۰/۱-ف
خط: نسخ، کا: اسماعیل سمنانی، تا: ۱۲۷۸ق؛ ۱۱۸ص (۲-۱۱۹)
[فیلمها ف: ۳-۱۹]
۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۸۴۶۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، کا: ابوالحسن بن حسین بن تقی رودباری جیلانی، تا: ۱۷ رجب ۱۲۸۱ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره فرنگی، جلد: تیماج مشکي، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [اهدائی رهبر: اعلام قرآن - ۱۲۰]
- مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۶۵۲
همان نسخه بالا [مؤید: ۲-۱۵۶]
۲۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۴۲۰/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: سلمان بن محسن حسینی، تا: چهارشنبه هفته سوم رجب ۱۲۹۷ق؛ مقابله شده در رجب ۱۲۹۸؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: میشن سبز، ۲۸گگ (۱۹۳-۲۲۰پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۳×۲۱/۶سم [ف: ۸-۳۵۵]
۲۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۸۱
خط: شکسته، نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن سبز، ۱۰۱گگ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۶سم [ف: ۱-۱۰۹]
۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۵۲۵/۲
آغاز: برابر؛ انجام: و المراد من رزق الله لمن يكون عنده رزق المعارف و العلوم التي بها.
خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد هادی سبزواری، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرشکی، ۴۱ص (۸۴-۱۲۴)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۴۱-۳۲]
۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۹۹۳/۳
آغاز: برابر؛ انجام: و لرسوله الهادی الی طریق التوحید بأسرار کلماته و رموز آیاته محمد و آله الصلاة و الدعاء
خط: نسخ، کا: عبدالحمید، تا: ۱۳۰۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۵گگ (۴۳-۱۲۷)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۵-۲۵۶]
۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۸۴۰/۱۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۳۰۵ق؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۳ص (۱۸۱-۳۴۳)، ۱۹ سطر (۱۴×۷)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۳-۲۶۵]
۳۳. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه: ۱۲۱/۳
خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ ۲۱گگ (۳۶-۵۶ر)، ۴۶ سطر (۱۶/۵×۲۵/۵)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱-۹۵]
۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۰/۱ خونی

آغاز و انجام: برابر

بی کا، بی تا؛ ۱۱۸ص (۲-۱۱۹) [ف: ۷-۴۹]

۳۵. اصفهان؛ توسرکانی؛ شماره نسخه: ۱/۳

خط: نستعلیق شکسته خوش، کا: جعفر بن محمد باقر حسینی، بی تا؛ مصحح، محشی به خط ملاعلی نوری، اندازه: ۱۷×۲۴سم [مجله ادبیات اصفهان: ش ۱۶ و ۱۷-۱۳۲]

۳۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۶۵۱/۲-۹/۲۰۱

آغاز: برابر؛ انجام: وما امرنا الا واحدة کلمح البصر تنبیهاً علی عدم تجدها و تغییرها و ارتفاعها عن عالم انجام نانوشته؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گگ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۲-۹۸۳]

۳۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۳۸۵/۱-۱۳/۶۵

آغاز: برابر انجام: فلیس کل رذیلة توجب الحرمان عن الغفران بل الرذائل التي رانت علی القلوب و صیرها فاسدة بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکي، ۳۷گگ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲-۹۸۳]

۳۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۶۵۲۲/۲

بی کا، بی تا؛ ۴۷گگ (۱۰۴-۱۵۰پ) [ف: ۳-۴۶۸]

تفسیر سورة الحمد < تفسیر الآيات المتشابهة من القرآن

تفسیر سورة الحمد < فواتح الحق و الصواب فی شرح فاتحة الكتاب

تفسیر سورة الحمد < تفسیر سورة الفاتحة علی منهاج اولی الالباب و كشف الستر و الحجاب عن الوجه الذي يتوجه الیه الخطاب

تفسیر سورة الحمد < تفسیر سورة الفاتحة

تفسیر سورة حمد < تفسیر سورة الاستعاذة و سورة الحمد

تفسیر سورة حمد < العروة الوثقی

تفسیر سورة حمد < ام الوسائل فی ام المسائل

تفسیر سورة حمد < تفسیر فاتحة الكتاب

● تفسیر سورة الحمد / تفسیر / عربی

tafsīr-u sūrat-il ḥamd

فخر رازی، محمد بن عمر، ۹۵۴۴ - ۶۰۶ قمری

faxr-e rāzī, mohammad ebn-e 'omar (1150 - 1210)

تمامی این تفسیر چنین است: «الحمد لله الذي قدرنا في سوابق علمه بالفضل و الاحسان رب العالمين ربنا في دارالدنيا بنعيم الالوان الرحمن علينا في السكرات بالبشارة و الامان الرحيم علينا في القبور بين الحيات الديدان مالك يوم الدين يحكم فيه بالعدل و الاحسان اياك نعبد عبادة العبود في كل حين و اوان و اياك نستعين على جميع الاعداء من انفس و الشيطان اهدانا الصراط المستقيم للاستعانة على الايمان صراط الذين انعمت عليه على

فرستگان: نسخ های خطی ایران (فخا)؛ جلد هشتم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازان

DIA 276246

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

وابسته به: *بداية الهداية؛ حر عاملی، محمد بن حسن (۱۰۳۳-۱۱۰۴ق)*

مؤلف که پس از فتنه افغان در اصفهان، مجاور نجف اشرف گردیده است و در آنجا به فکر گردآوری کتابی که در بردارنده چکیده تحقیقات بزرگان و دلایل احکام باشد افتاده است و به اشاره برخی از استادانش آن مطالب را در قالب شرحی بر «بداية الهداية» شیخ محمد حرعاملی گردآوری نموده است.
[دنا ۴۷۹/۴؛ الدررمة ۲۳۷/۶-۲۳۸؛ اعلام زرکلی ۱۰۸۷؛ معجم المؤلفین ۴۵/۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۶۵۷

آغاز: الحمد لله الواحد الأحد الفرد الصمد الذي حير كنهه الاعلى مشاعر الاعلام وقمع وجوده الأجلی جوائل الاوهام فلا يدنو دون ساحة عزه حد
نسخه اصل: کتابخانه کاشف الغطاء - نجف اشرف. جلد اول کتاب و مشتمل بر مباحث اعتقادی است؛ خط: نسخ، کتاب = مؤلف، بی تا؛ مصحح، محشی با عناوین «منه دام ظلّه السامی»، روی برگ اول مرثیه احمد بن محمد بن نصار در ثای مؤلف و یادداشتی در نام کتاب و مؤلف به خط فرزندش به سال ۱۱۶۵ و یادداشتی در تاریخ وفات مؤلف در ۲۶ ربیع الاول همان سال به خط وی؛ ۲۰۸ص [عکسی ف: ۷-۲۵۶]

● **الحب / اخلاق / عربی**

al-hub

فخر رازی، محمد بن عمر، ۵۴۴؟ - ۶۰۶ قمری
fخر-e rāzī, mohammad ebn-e 'omar (1150 - 1210)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۵۹۰/۷۳

آغاز: الحب رسوم تحول في الفكرة البشرية و اشباح تدور في الخيالات الانسانية
بخشی از یک کتاب؛ خط: نسخ، بی تا؛ پنجشنبه ۲۴ صفر ۷۲۳ق؛ جلد: تیماج کرم قهوه‌ای، ۲ص (۳۲۲-۳۲۳)، ۴۱ سطر، اندازه: ۳۲×۱۹سم [ف: ۴۱-۸۵]

← حباب الجلیبه ← حباب الحیبیه

● **حباب الحیبیه = حباب الجلیبه / عرفان و تصوف / فارسی**

habā'eb-ol habībīye = habā'eb-ol jalībe

ذهبی زنجانی، عبدالکریم بن محمد علی، -۱۲۹۹ قمری
zahabī zanjānī, 'abd-ol-karīm ebn-e mohammad 'alī (-1882)

برای: میرزا حبیب الله دنبلی خوئی ذهبی

تاریخ تألیف: ۱۲۹۹ق

مؤلف در دیبچه آورده که برآن است که اسرار از معارف حقیقیه الهیه را اظهار کند، با نگارشی که فهمیدن معانی تحت اللفظی آن بر اکثر مشکل می‌باشد و کسی می‌تواند از آن استفاده کند که با دقایق معانی اولیا و عرفا (صوفیان) سر و کار داشته و مطالعه و ممارست بسیار در گفته‌های آنان کرده باشد. عناوین کتاب «حیبی، حیبی» است با به کار بردن چند غزل با تخلص «جامی» و چند رباعی و در آن بسیاری از آداب تصوف سلسله ذهبیه را به اشاره و ایما آورده است.

آغاز: الحمد لله الذي نور قلوب العارفين بذكره و قدس ارواحهم بسره ... فردای زخیال ما برون در تو خیال کی رسد.

انجام: با طاعت اگر بیخشی آن نیست کرم xx با معصیتم اگر بیخشی کرم است

[دنا ۴۷۹/۴ (نسخه ۶)؛ فهرستواره منزوی ۴۲۸/۶ و ۲۹۱/۷]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۵۸۶

آغاز و انجام: برابر

خط: سبک هندی و نستعلیق، بی تا؛ ۲۷ شعبان ۱۳۰۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۷گ، ۱۶سطر، اندازه: ۲۲×۱۶سم [ف: ۳۳/۱-۱۱۸]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۰۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد بن اسد الله خان سلماسی، تا: ۲۳ شوال ۱۳۰۱ق، برای میرزا محمد علی بن آخوند ملا رضا افشار؛ جلد:

تیماج قرمز، ۱۰۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۲۱×۱۳سم [ف: ۱-۱۵۲]

۳. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۶۶۳

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمدرضا و یشلیقی، تا: ۱۳۱۹ق؛ محشی؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوا یا کاغذ سرخ، ۸۱گ، ۱۷سطر

(۸×۱۵)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۲-۲۷۲]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۳۴۳

خط: نسخ، کا: عبدالوهاب طیب، تا: ۱۳۲۲ق [الفبائی ف: ۲۱۳]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۶۷۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد علی پسیان، تا: ۱۳۳۴ق [الفبائی ف: ۲۱۳]

۶. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۶۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوب، کا: مهدقلی حسینی ملقب به صدیق الوزاره، تا: ۱۳۴۳ق؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوا یا کاغذ سورمه‌ای، ۸۶گ،

۱۵سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۲۰×۱۲/۵سم [ف: ۲-۲۷۱]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۷۵۴

آغاز: برابر؛ انجام: العارفين الكاملين.

خط: نسخ، بی تا؛ قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۹۴گ، ۱۵ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۲۲×۱۵سم [ف: ۱۶-۶۹۰]

فهرستگان: نسخه‌های خطی ایران (فنا)؛ جلد دوازدهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276250

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۳۹۱/۲۰۱۳

بی‌بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱۴۸]

ابوالفرج بن الطیب دانشمند ترسای بغدادی (-۴۳۵ق) این رساله را مانند کندی و فارابی و به پیروی از ارسطو و اسکندر افرویدیسی نوشته و نیروهای روان و درجات خرد را در آن شرح داد و پیدا است که از روش مشائیان متأثر گشت. ابوالفرج در این رساله عقلی را که به ذات خود و به فعل درک می‌کند فعال می‌نامد و عقلی را که شایستگی دانش دارد هیولانی نام می‌دهد و برای آن چندین درجه از هیولانی صرف و بالفعل و ممیز و ظان و عامل و فکری و ذاکر یاد می‌کند. (دانش پژوه) [دنا ۵۸/۳]

● **تعلیق من کتاب الفخر الرازی / طب / عربی**
ta'liq-un min k.-il faxr-ir rāzi

فواید طبی و داروسازی است برگرفته از تألیف امام فخر رازی (۶۰۶ق). در این گزیده کیفیت ترکیب و آماده سازی داروها و خواص و آثارشان ذکر شده است و در مواردی، توضیحات و اضافاتی از کاتب نسخه دارد. [دنا ۵۸/۳]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۰۳/۲

آغاز: بسمله. تعلیق من کتاب الفخر رازی قال اذا كان تاخذ ریح القولنج و اذا لم یکن الطیعة ... و صفته یوخذ ورق السداب یابساً عشرة دراهم؛ **انجام**: فی الفم دهن ورد فانه عجیب فی ابری هذه العلة جید للعضن و للاکلة فی الفم ...
نسخه اصل: کتابخانه خراجچی اوغلی در بروسه ترکیه، ش ۱۱۲۶؛ خط: نسخ، کا: حسن بن محمد، تا: ۱۲ رجب ۸۰۵ق؛ ۳۳ص (۵۲-۸۴)، ۱۶ سطر [عکسی ف: ۳-۲۰۹]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۳۰/۲۷-۱-ف

نسخه اصل: بادلیان ش ۹۵ اولزی (۱۴۲۲)؛ بی‌بی‌کا، تا: ۱۰۴۲ق [فیلمها ف: ۱-۵۵۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۵۳/۱۷

آغاز: تعلیق للشیخ ابی الفرج بن الطیب - قال الحکیم ابوالفرج: ان القوة علی الطلاق ضرین، قوة الحس و قوة العقل؛ **انجام**: فهذه اسماء العقل الهیولانی عند الفلاسفة مشروحة.
خط: تعلیق، کا: حیدر بن علی بن اسماعیل بن عبدالعالی هاشمی کرکی عاملی، تا: ربیع الاول ۱۰۷۶ق [ف: ۳-۳۰۴]

● **تعلیق من کتاب منتخب صوان الحکمة / تراجم / عربی**
ta'liq-un min k.-i mn.-i šiwan-il hikma

وابسته به: صوان الحکمة؛ ابویعقوب سجستانی، اسحاق بن احمد (۳۸۶-) [دنا ۵۸/۳]

● **تعلیق فی نسبة الصورة الی المادة / فلسفه / عربی**

ta'liq-un fi nisbat-is şūra ila-l mādda
در این گفتار روشن می‌گردد که میان ماده و صورت چه پیوندی هست. [دنا ۵۸/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۵۸/۴-۹-ف

نسخه اصل: لیدن ش ۱۳۳ شرقی گولیوس ۱۴۲۹ A. (فهرست ۲۹۲/۲ ش ۸۸۸)؛ کا: ابن الغلام قونوی، تا: ۶۹۲ق [فیلمها ف: ۱-۵۵۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۷۴/۷

آغاز: تعلیق نسبة الصورة الی المادة؛ **انجام**: یتصف النفس بجاعتیها مقصورة.
خط: شکسته تعلیق، بی‌بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۹۲-۹۳) [ف: ۳-۲۰۴]

● **التعلیق الوارد علی الخوارج و الوهایة / تاریخ / عربی**
at-ta'liq-ul wārid 'ala-l xawārij wa-l wahaībīyya

سدید السلطنه، محمد علی بن احمد، ۱۲۹۱ - ۱۳۶۲ قمری
sadīd-os-sāltane, mohammad 'alī ebn-e ahmad (1874 - 1943)

● **تعلیق مدارج الوجود / عرفان و تصوف / عربی**

ta'liq-u madārij-il wujūd
بابا افضل کاشانی، محمد بن حسین، - ۶۶۷ قمری
bābā afzal-e kāšānī, mohammad ebn-e hoseyn (- 1269)
وابسته به: مدارج کمال = مدارج الیکمال الی معارج الوصال = فتوح هشت در = هشت گشایش = رساله جامعه؛ بابا افضل کاشانی، محمد بن حسین (-۶۶۷)
تعلیقاتی است که خود بابا افضل بر کتاب مدارج الیکمال خود نگاشته است. [دنا ۵۸/۳]

تعلیق درباره خوارج. [دنا ۵۹/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۴۲۳/۱ و ۴۹۸۱/۱-۴-ف

خط: نسخ؛ بی‌بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۲۲ص، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۲×۳۴/۵سم [ف: ۱۷-۳۶۷] و [فیلمها ف: ۳-۱۱۹]

● **التعلیق الوجیز فی اسم الله العزیز / تفسیر / عربی**

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۳۵۱/۲ بخش ۳

فهرستگان: نسخه های خطی ایران (فخا)؛؛ جلد هشتم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276246

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۲۱۷

کاتب = مؤلف، تا: ۱۴۰۳ق [نشریه: ۱۳ - ۳۷۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۵۴/۱-ف

نسخه اصل: حسین چلبی ش ۸۲۳؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۶۲۲ق؛
۲۵گ (۱-۲۵)، ۱۷ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۴۵۷]

● **تعلیقه علی شرح زیارة الجامعة / شرح دعا / عربی**
ta'liqat-un 'alā š.-iz zīyārat-il jāmi'at

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۳۴۰/۶

آغاز: بسملة الحمد لله وحده ... و بعد فيقول الكاتب المتوكل على الله ... المسمى بمهر على هذه عبارة الشيخ في شرح الزيارة و لنا ابحاث على تلك العبارة؛ **انجام**: لان فوق كل ذي علم و السلام. خط: نستعليق، كا: محمد، تا: ۱۲۵۹ق؛ مصحح؛ جلد: تيماج مشكى با ترنج، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۴/۵سم [ف: ۳۲ - ۳۳۲]

● **تعلیقه علی شرح المطالع / منطق / عربی**
ta'liqat-un 'alā š.-il maṭālī'

تعلیقه ای است بر عبارتی از میحث لازم و ملزوم شرح مطالع می نماید که کاتب آن را ناتمام گذاشته است.
[دنا ۶۵/۳]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۳۵

آغاز: حمد الملهم الدقایق و مفیض الحقایق؛ **انجام**: و لو كان عرضا مفارقا يكون منافيا

خط: شکسته نستعلیق، بی کا، بی تا؛ پس ازین ضمن ۱۰ برگ عبارات متفرقه است که یکی از آنها قباله عقد نکاح میرزا باقر منجم بانشاء میرزا مهدی خان است، بطور چلبیا نوشته، مجدول مذهب؛ واقف: نائینی؛ ۱۳گ، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۴ - ۳۶۹]

● **تعلیقه علی شرح الشمسية = حاشية تحرير القواعد المنطقية / منطق / عربی**

ta'liqat-un 'alā š.-i šamsiyya = ḥāšīyat-u taḥrīr-il qawā'id-il manṭiqiyya

وابسته به: تحرير القواعد المنطقية في شرح رسالة الشمسية = شرح شمسيه قطبي؛ قطب الدين رازی، محمد بن محمد (۶۹۴-۷۶۶)

افاداتی است بر اول میحث موجهات شرح شمسيه قطبی.
[دنا ۶۵/۳]

● **تعلیقه علی شرح خطبة الششقية لابن ابی الحديد / شرح حدیث / عربی**

ta'liqat-un 'alā š.-i xuṭbat-i šiqšiqiyya li-ibn-i abi-l-ḥadīd

عاملی، زین العابدین، - قرن ۱۲ قمری

'āmelī, zayn-ol-'ābedīn (-18c)

وابسته به: شرح نهج البلاغة؛ ابن ابی الحديد، عبدالحمید بن هبة الله (۵۸۶-۶۵۵)

تاریخ تألیف: ۱۱۰۱ق

تحریر و بازنویسی است از یک تعلیقه بر شرح ابن ابی الحديد. محرر جدید خود را زین العابدین عاملی می خواند. او می گوید: چون حسین علی خان عذرخواهی و دفاع ابن ابی الحديد از سه خلیفه را در شرح بر خطبه ششقیه بررسی نمود ردی به صورت تعلیقه بر آن نگاشت، من با کسب اجازت از او، این تعلیقه را تحریر و مدون کردم. محرر جدید نگارنده تعلیقات را «نور حدیقة آصف سلیمان الزمان حسین علی خانا» معرفی می نماید و خود را ریزه خوار سفره دولت او، و ربیب نعمت او می خواند. این کتاب بخشی با عنوان «تکملة و استتمام» دارد که مؤلف آن را نخست به فارسی نگاشته و سپس آن را به عربی ترجمه نموده است، سپس همین ترجمه عربی به خامه میر باقر همدانی پاکنویس شده و دنباله نسخه ۲۰۴۴/۶ کتابخانه ملی (در برگ ۸۹پ تا ۹۴پ) دیده می شود. گویا حسین علی خان همان امیر حسین علی خان والی باشد که آقا جمال خوانساری (-۱۱۲۵ق) رساله اخلاقی جبر و اختیار را به فارسی برای او نگاشت (الذریعه ۵: ۳۲۶، ش ۸۸۸) و شاید زین العابدین عاملی محرر آن، پسر

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۵۶

آغاز: رب دل و جوهنا و جهک قال الشارح العلامة الرازی فی شرح رسالة الشمسية شارحا للجهات؛ **انجام**: الحاحا بمسؤلهم و ابرار الماملهم و الله المستعان
خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: **انجام**؛ واقف: ملا موسی؛ کاغذ: نخودی، جلد: پارچه ای مقطع، ۵گ، ۱۵ سطر (۱۲×۱۶)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۴ - ۳۶۹]

● **تعلیقه علی شرح القانون / طب / عربی**

ta'liqat-un 'alā š.-il qānūn

عبداللطیف بغدادی، عبداللطیف بن یوسف، ۵۵۷ - ۶۲۹ قمری

'abd-ol-latīf-e baqdādī, 'abd-ol-latīf ebn-e yūsuf (1163 - 1232)

وابسته به: شرح القانون؛ **فخر رازی**، محمد بن عمر (۵۴۴-۶۰۶) کلام عبداللطیف بن یوسف بن محمد بن علی حکیم البغدادی در مورد برخی از گفته های **فخر رازی** در مورد قسمتی از جزء اول کتاب قانون ابن سینا.

[دنا ۶۵/۳]

فهرستگان: نسخه های خطی ایران (فنا)؛ جلد هشتم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276246

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

الذاته مكافياً له و لو كان واجباً لذاته تعدد الواجب لذاته و قد
عرفت استحالته بما ذكر من التقرير و الله اعلم، هذا ما ذكره الشيخ
الرئيس

خط: نستعلیق، بی کاء، بی تا؛ محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، اندازه:
۱۷×۱۱سم [ف: ۱۸۶]

۹۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۲۵/۱

خط: نسخ، بی کاء، بی تا؛ ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲-۳۸۴]
۹۳. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۶۴۹/۱۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کاء، بی تا؛ ۷ گ (۱۱۷-۱۲۳ر)، ۱۶ سطر، اندازه:
۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱-۱۳۹]

۹۴. قم؛ کلیپکانی؛ شماره نسخه: ۱۳۵۶/۹-۸/۶۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کاء، بی تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳ گ،
چلیپا سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۲-۹۸۲]

۹۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۹۷۴/۵

خط: نستعلیق، بی کاء، بی تا؛ افتادگی؛ انجام؛ ناتمام؛ ۱ گ، اندازه:
۱۱×۱۸سم [ف: ۳-۱۵۸]

۹۶. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۹۵/۳

خط: نستعلیق، کاء؛ محمد بن عبدالصمد بن صدیق وایقانی، بی تا؛
جلد: تیماج قرمز، ۴ گ (۲۴۹-۲۵۲پ)، ۲۵ سطر، اندازه:

۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۱-۱۸۹]

۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۹۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کاء، بی تا؛ واقف؛ فهرستی؛ ۵ گ، ۱۹ سطر، اندازه:
۱۷×۲۲سم [ف: ۴-۴۲۱]

۹۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۸۲۰/۵

بی کاء، بی تا؛ افتادگی؛ انجام؛ ۵ گ (۱۳۱-۱۳۵پ) [ف: ۳-۴۶۶]
۹۹. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۵۷۵/۹

آغاز و انجام: برابر

در فهرست از فخر رازی دانسته؛ خط: نستعلیق، کاء؛ غیاث الدین
ابومحمد سلیمان...، بی تا؛ کاغذ: سمرقندی نخودی، جلد: چرمی،
۵ گ، اندازه: ۱۷×۱۰/۵سم [ف: ۳-۱۲۴۰]

● تفسیر سورة الاخلاص / تفسیر عربی

tafsīr-u sūrat-il ixlāṣ

فخر رازی، محمد بن عمر، ۹۵۴۴ - ۶۰۶ قمری

faxr-e rāzī, mohammad ebn-e 'omar (1150 - 1210)

[دنا ۱۳۵/۳]

اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۹۵/۲

خط: نسخ، کاء؛ مصطفی، تا: ۱۳۱۷ق؛ ۵ گ (پ-۵ر)، ۲۳ سطر،
اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [ف: ۱-۲۴۳]

۸۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۹۰۴/۳

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کاء؛ سید حسن حسینی برغانی، تا: ذیقعد ۱۳۲۴ق؛ جلد:
تیماج مشک، ۴ گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف مخ: ۱-۴۶۸]

۸۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۱۱۳/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاء؛ سید اسدالله صفوی ماسالی مصطفوی، تا: ۱۳۶۳ق؛
مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۵ گ (۲-۶)، ۱۷-۲۰ سطر، اندازه:

۱۴×۸سم [ف: ۳۸-۲۹۲]

۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۹۸۲/۴۴

خط: نسخ و نستعلیق، بی کاء، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج فرنگی، ۸ص
(۸۳۶-۸۴۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴۴-۱۷۶]

۸۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۵۱۷/۲

کاء؛ شیخ محمد بن حاج علی اصغر سمنانی فانی صوفی
پیروگونابادیه، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۹ گ (۵۳-
۶۱)، ۲۱ سطر (۱۶×۷)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۳-۳۴۶۸]

۸۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۱۴۹/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: تعلیق، بی کاء، بی تا؛ کاغذ: سمرقندی کلفت، جلد: تیماج تریاکی،
۲ گ (۳۹-۴۰پ)، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۶-۲۳۹۹]

۸۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۳۷

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی کاء، بی تا؛ باقی مجموعه رساله‌هایی در فلسفه و
عرفان از شیخ ابو علی و میر سید شریف می‌باشد؛ جلد: تیماج
مشکی، ۵ گ (۲۲۲-۲۲۶)، ۱۹ سطر (۱۲/۶×۴/۴)، اندازه:

۱۵/۵×۶/۵سم [ف: ۱-۴۸]

۸۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۲۹۴/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کاء، بی تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳ گ (۱۷پ-
۱۹پ)، سطور مورب، اندازه: ۹/۵×۲۰سم [ف: ۳۰-۵۸]

۸۹. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه: ۶۲۸/۸

بی کاء، بی تا؛ قطع: خشتی [ف: ۲۸۹]

۹۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۰۱۰/۹

آغاز: برابر انجام: عن ذات الله تعالی لاجرم... تم شرح سورة
الاخلاص للشيخ

خط: نستعلیق و نستعلیق تحریری، بی کاء، بی تا؛ مصحح، محشی؛
جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷ص (۲۶۰-۲۶۶)، ۱۷-۲۲ سطر، اندازه:

۱۱×۲۲/۵سم [ف: ۳۲-۲۵]

۹۱. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۶۱/۲

آغاز: احمده و الحمد من جملة نعمائه و اشكره و اشكر من قبيل
آلائه و الصلوة على محمد خاتم انبيائه؛ انجام: لم يكن الواجب

فهرستگان: نسخه های خطی ایران (نخا)؛ جلد هشتم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276246

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

ترجمه خطبه ابن سینا است.
چاپ: به اهتمام بدیع الزمان فروزانفر، ارمغان، ۶ (۱۳۱۴): ۵۰۷-۵۰۹.

[دنا ۱۳۱/۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۵۵/۵

آغاز: بعد بسمله. فصل من شرح الحکیم عمرا بن الخیام فی تفسیر سبحان الملک القهار

خط: نستعلیق، کا: محمد بن نعمت الطیبی، تا: ۱۰۹۱ق؛ کاغذ: سفید،

جلد: تیماج حنایی، ۲ص (۱۵-۱۶)، ۲۵ سطر [سنا: ف: ۲ - ۱۸۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۲۸۰/۵۹

فصلی از شرح حکیم عمر بن خیام در تفسیر سبحان الملک القهار، در فهرست آورده: گویا بخشی از آغاز و انجام خواجه است؛ خط: نستعلیق، بی‌کاه، بی‌تا؛ گ: ۱۲۶-۱۲۶ (پ) [ف: ۳۸-۴۰۴]

● تفسیر سخن حلاج «انا الحق» / عرفان و تصوف / فارسی

tafsīr-e soxan-e hallāj «ana-l haq»

فخر رازی، محمد بن عمر، ۹۵۴۴ - ۶۰۶ قمری

faxr-e rāzī, mohammad ebn-e 'omar (1150 - 1210)

از امام رازی که از او پرسیده بودند.

[دنا ۱۳۱/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۱۱۹/۷-۴

نسخه اصل: قاهره ۱۹۳ مجامع (۶۶ ادب فارسی طلعت)؛ بی‌کاه،

تا: صفر ۸۵۶ق؛ بیش از نیم صفحه [فیلمها: ف: ۳-۱۷]

سه تفسیر سعد الأشعری < ناسخ القرآن و منسوخه

● تفسیر سلیمانی / تفسیر / فارسی

tafsīr-e soleymānī

تجلی شیرازی، علیرضا بن حسین، - ۱۰۸۵ قمری

tajallī šīrāzī, 'alī-rezā ebn-e hoseyn (- 1675)

تاریخ تألیف: شوال ۱۰۸۲ق

این نسخه در فهرست مختصر «تفسیر سلیمانی» و از علیرضا تجلی شیرازی دانسته شده و در فهرست تفصیلی نامی به آن داده نشده و فقط مترجم علیرضا دانسته شده که توضیح می‌رساند که بیش از ترجمه است. به تجلی شیرازی کتابی با عنوان تفسیر نسبت داده شده گرچه نسخه‌ای از آن معرفی نشده است. اگر این انتساب تأیید شود نسخه منحصر است. فهرست‌نگار فهرست مختصر مجلس متذکر نشده که نام «تفسیر سلیمانی» را از کجا برگزیده است. به هر صورت قرینه سال تألیف و نام علیرضا و انتساب چنین تألیفی به تجلی شیرازی، قرائنی قابل تامل است. تفسیری بر مبنای احادیث و منقولات شیعی است از کتاب‌هایی

سپاهانی، جلد: تیماج آلبالویی لایبی با لولا، ۶ گ (۶۷-۷۲-پ)، ابعاد متن: ۱۲/۵×۶، اندازه: ۲۰×۱۲ سم [ف: ۱۶-۴۸۸] و [فیلمها: ف: ۱-۶۸۳]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۵۳/۲۰

آغاز: بنام ایزد جان بخش روزی رسان چنین گوید: از زوره؛ انجام: و بند دیو که فریب و نیرنگ او است از جان و دل برداشتن و آن مردار پلیدار بجان و دل نگماشتن.

خط: تعلیق، کا: حیدر کرکی، تا: نزدیک ۱۰۷۶ق؛ گ: ۱۲ گ (۱۳۰-۱۴۱) [ف: ۳-۵۰۵]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ض ۱۵۰۸۸

خط: نستعلیق، کا: محمد مومن، تا: ۱۰۷۸ق [الفبائی: ۶۴۷]

۷. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه: ۳۷/۲

با حواشی فرهاد میرزا؛ خط: نسخ، بی‌کاه، تا: قرن ۱۳، جا: کاشان؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ابعاد متن: ۱۷/۵×۸، اندازه: ۲۴×۱۵/۵ سم [نشریه: ۳-۲۲۲]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۳۰۹/۵

آغاز: رساله دیگر، و آنچه دانایان گفته اند، که هستی هر هست از خدای آسمان و زمینست و یزدان را خواستی به هستی که پیگیرها راحت میدارد و همیشه؛ انجام: و بیاید دانست که جان جوهریست که آموزگار وی است. تم بالخیر و السعادة. ۱۲۸۴

بی‌کاه، تا: ۱۲۸۴ق؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای، گ: ۱۵ (۹۱-پ-۱۰۵)، ۱۵ سطر، اندازه: ۲۲/۳×۱۶/۲ سم [ف: ۹-۳۱۸]

۹. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۵۰/۷

آغاز: رساله زوزه ابراهیم زردشت و شرح آذرپژوه که آن را کسری ایزدیه نام کرده است. بنام یزدان جان بخش روزی رسان؛ انجام: و از هر سوی مردم به ایران دست درازی کنند ... باز پادشاهی به فرزندان کیومرث برسد.

در فهرست بدون نام مؤلف و با عنوان «نامه دوزه زرتشت»؛ بی‌کاه، بی‌تا؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج تریاکی، ۳۷ص (۹۰-۱۲۶)، اندازه: ۲۴×۱۳ سم [ف: ۱-۶۴]

۱۰. تهران؛ تهران؛ شماره نسخه: ۵۷۰۰/۱

در فهرست بدون نام مؤلف و با عنوان «شرح نامه زوره ابراهیم زردشت بفرموده انوشیروان»؛ بی‌کاه، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۱۴ گ (۳۸۷-۴۰۱)، اندازه: ۲۵×۱۶ سم [ف: ۱۶-۷۰]

۱۱. یزد؛ علمی؛ شماره نسخه: ۵۵/۷

در فهرست بدون نام مؤلف و با عنوان «زوره زردشت»؛ بی‌کاه، بی‌تا؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴-۴۴۴]

● تفسیر «سبحان الملک القهار» / تفسیر / فارسی

tafsīr-e «subhān-al malik-il qahhār»

خیام، عمر بن ابراهیم، - ۵۱۷ قمری

xayyām, 'omar ebn-e ebrāhīm (- 1124)

فرستگان: نسخه‌های خطی ایران (فنا)؛ جلد هشتم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276246

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

لما حذف المضاف ...
نسخه اصل: چستریتی ش ۳۷۳۶ (اربری فهرست خطی عربی همانجا ۱۰/۳). قسمتی از تفسیر «السیط» و مشتمل است بر تفسیر آیه هفتم از سوره یونس تا آیه ۹۷ از سوره انبیاء؛ خط: نسخ، بی کما؛ تا: قرن ۷؛ افتادگی: آغاز: ۲۳۸گ، ۲۹ سطر [عکسی ف: ۱-۴۰۴] ۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۹۱عکسی

آغاز: قوله تعالی: ام یحسدون الناس علی ما اتاهم الله من فضله الآیه؛ انجام: قوله تعالی: انه یدؤ الخلق ثم یعیده، رد علی المشرکین الذین انکروا البعث، فاحتج الله علیهم بالبشارة الاولى ... و صلی الله علی سیدنا محمد و اله الطیبین الطاهرین و حسبنا الله و نعم الوکیل.

نسخه اصل: چستریتی، ش ۳۷۳۱ (اربری، فهرست خطی عربی ۹۸/۳). مشتمل است بر تفسیر آیه پنجاه و چهارم از سوره نساء الی اواسط آیه چهارم از سوره یونس؛ خط: نسخ، کا: احمد بن محمد بن حسن قزوینی، تا: پنجشنبه آخر شوال ۶۳۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح: ۲۴۳گ، ۲۹ سطر [عکسی ف: ۲-۱۷۳]

● **تفسیر بعض روایات / شرح حدیث / فارسی**
tafsīr-e ba'z-e revāyāt
اخباری، محمد بن عبدالنبی، ۱۱۷۸ - ۱۲۳۲ قمری
axbārī, mohammad ebn-e 'abd-on-nabī (1765 - 1817)
وابسته به: بحار الانوار الجامعة لدرر الاخبار الائمة الاطهار؛ مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی (۱۰۳۷-۱۱۱۰)
تاریخ تألیف: ۱۲۰۹ق
توجیه و تفسیر بعض روایات اعتقادی و اخلاقی از بحار الانوار و جز آن.
[دنا ۱۲۶/۳]

● **تفسیر بعض الآیات / تفسیر / فارسی**
tafsīr-e ba'z-el āyāt
همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۶۴۶/۳۸
خط: نسخ، کا: عباس علی، بی تا؛ ۳۰ص (۷۹۹-۸۲۸)، قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: ۱۴۳۳]

● **تفسیر بعض سور القرآن / تفسیر / عربی**
tafsīr-u ba'ḍ-i suwar-il qur'ān
فخر رازی، محمد بن عمر، ۹۵۴۴ - ۶۰۶ قمری
faxr-e rāzī, mohammad ebn-e 'omar (1150 - 1210)
در تفسیر سوره های اخلاص و اعلی و تین و عصر.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۴۱۲/۳
آغاز: هذه رسالة عملتها فی التنبیه علی بعض الاسرار المودعة فی بعض سور القرآن العظیم
خط: نستعلیق، کا: ابوحيان سراب، تا: ۸ جمادى الثاني ۱۰۲۷ق؛ جلد: تیماج قهوه ای، ۳۲ص (۱۰-۴۱)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳/۷×۹سم [ف: ۴۳-۷۸]

● **تفسیر بعض کلمات القرآن / تفسیر / عربی**
tafsīr-u ba'ḍ-i kalamāt-il qur'ān
ورنوسفادرانی، محمد حسن، قرن ۱۳ قمری
varnūs-fāderānī, mohammad hasan (-19c)
تاریخ تألیف: غره رمضان تا سلخ ذیقعد ۱۲۴۱ق
مؤلف از فضلاى نیمه اول قرن ۱۳ق. روش این تفسیر، توضیح معنی جمله از کلمات و هم بیان عدد آیات و حروف و ثواب قرآنت قرآن مجید است.

تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۵۶۲/۴
آغاز: بعد حمدالله ... قال ... فی تفسیر بعض الايات ... ان الله اصطفى ... بعلم الصفات؛ انجام: و السخاء و المحمد لله حمداً ... و السلام.
خط: نسخ و نستعلیق، بی کما؛ تا: قرن ۱۳، کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج زرشکی، ۷۲ص (۷۸-۱۴۹)، اندازه: ۱۷×۱۷سم [ف: ۲-۲۰۹]

تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۱۸/۶
آغاز: بعد حمد الله و الصلوة علی رسول الله؛ انجام: و الحمد لله ... الی يوم الحشر و النشور.
کا: احمد بن محمد حسن نعمة اللهی، بی تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۲۷۴گ (۱۲۷-۴۰۰)، اندازه: ۱۷/۵×۱۱/۵سم [ف: ۱-۲۳]

● **تفسیر بعض الايات / تفسیر / عربی**
tafsīr-e ba'z-el āyāt
نعمة الله ولی، نعمة الله بن عبدالله، ۹۷۳۰ - ۸۳۴ قمری
ne'mat-ol-lāh-e valī, ne'mat-ol-lāh ebn-e 'abd-ol-lāh (1330 - 1431)
[دنا ۱۲۶/۳]

● **تفسیر بعض الايات / تفسیر / عربی**
tafsīr-e ba'z-el āyāt
نراقی، ابوالقاسم بن محمد، ۱۲۵۸ - ۱۳۱۹ قمری
narāqī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad (1842 - 1902)
مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۹۸۷۰

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فنا)؛ جلد هشتم؛ به کوشش مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276246

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

المفطر الى البحر و لذلك ظهر بالزخرف ثم بما شاء الله تعالى و هو حال السر السر لا يظهر منه شيء في ظاهر القالب غالبا كالمشرب المحمدي ص.

خط: نسخ، کا: احمد بن محمود بن يوسف بن شيخ بالشدري، تا: ۱۲۷۴ق، جا: شيخان؛ جلد: گالينگور، ۱۱۶گ (۷۸پ-۱۹۳ر)، اندازہ: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲-۱۸۵]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۲۲۸/۲

آغاز: الحمد لله رب العالمين ... ان هذه اشارات الى فوائد جلية من قواعد الأصول كنيته لتكون تذكرة لنفسی
خط: نستعلیق، كاتب = مؤلف، بی تا؛ جلد: تیماج، ۵۸گ (۵۶-۱۱۳پ)، اندازہ: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۲۱-۲۰۶]

● کنوز المختوم فی ترجمة السر المكتوم / هیئت /

فارسی

● کنوز المعرفة فی شرح دعاء عرفة / شرح دعا / عربی
kunūz-ul ma'rifa fi š.-i du'a-'i 'arafa

مولوی، علی اکبر بن نصرالله، ق ۱۳ قمری
mowlavī, 'alī akbar ebn-e nasr-ol-lāh (- 19c)

به امر: حاج فرهاد میرزا
شرح ممتاز نیکویی است با عناوین «قوله، قوله» و «بیان» بر دعای معروف حضرت امام حسین علیه السلام که در عصر روز عرفه در عرفات (مکه) خوانده، مشتمل بر مسائل ادبی و نکات لغوی و بلاغی و امثال و حکم و بعضی از آیات و روایات مناسب موضوعات، با مقدماتی در معنی عرفه و حدود آن با عنوان «غرة» به امر حاج فرهاد میرزا در هنگام ولایت وی در فارس این تألیف را انجام داده و در دیباجه از وی و ناصرالدین شاه نام برده و تجلیل کرده است.

آغاز: الحمد لله الذي جعل الدعاء مرتقى يترقى به الى ذرى المآرب و وسيلة يتوصل بها الى تحصيل المسائل لنجح المطالب.

al-konūz-ol maxtūm fi tarjomat-es serr-el maktūm

فخر رازی، محمد بن عمر، ۵۴۴؟ - ۶۰۶ قمری
faxr-e rāzī, mohammad ebn-e 'omar (1150 - 1210)

وابسته به: السر المكتوم فی مخاطبة النجوم؛ فخر رازی، محمد بن عمر (۵۴۴-۶۰۶)

اهدا به: فیروز شاه
ترجمه ای است از کتاب «السر المكتوم فی مخاطبة النجوم» خود مؤلف. این ترجمه در هشت مقاله صورت گرفته است. نسخه های این ترجمه مانند اصل کتاب در تعداد ابواب و فصول اختلاف فاحشی با یک دیگر دارند.

[الذریعه ۱۶۴/۱۸، مشار، فارسی ۳/۳۲۳۸ با عنوان «شرح سر المكتوم» در آن مؤلف ابو عبدالله محمد بن عمر امام فخرالدین رازی ذکر شده است]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۵۷۵/۱

آغاز: حمد ییحد و ثنای ییعد مر واجب الوجودی را که جمله موجودات از فیض وجود بی علت اوست؛ انجام پس آن را در آتش بزرگ اندازد و گرد آتش می گردد و این را می خواند و دست می زند تا ... نزد تو آید و اگر چه در حصارى بود.

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ مجلد: مذهب، ۲۷۲ص (۱-۲۷۲)، اندازہ: ۱۷×۲۵سم [ف: ۳۶-۱۱۴]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۴۳۰
آغاز: برابر؛ انجام: و خلق العقیم و هو الريح الشدید من الهواء و خلق النار من الهواء ...

خط: نسخ معرب، بی کا، تا: در عصر مؤلف؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۷۱گ، ۱۵سطر، اندازہ: ۱۶/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲۲-۲۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۵۴

آغاز: برابر؛ انجام: و من الدخان و الايخرة تكونت السماء.

خط: نسخ متوسط، بی کا، بی تا؛ مؤلف در حاشیه صفحه ۲ در خطوط مذهب شرح حال پدر و نسبت خویش را به طور اجمال نوشته، تاریخ این حاشیه ۱۲۹۴ق است و می توان حدس زد موافق تاریخ تألیف کتاب نیز باشد، دارای سرلوح، مجدول مذهب؛ جلد: تیماج، ۵۴۰ص، ۱۵سطر، اندازہ: ۱۵×۲۷سم [ف: ۴-۳۴]

● کنوز المعانی / سیر و سلوک / عربی

kunūz-ul ma'ānī

در طریقه سیر و سلوک و آداب صوفیه، در ده فصل با تمسک به آیات و روایات و نقل مطالب از بزرگان صوفیه: ۱. بیان خلق آدم؛ ۲. بیان اثبات ابتداء الطریقه بالتلقین؛ ۳. بیان وجوه السیر و المقامات؛ ۴. بیان السلسله المشائخ؛ ۵. بیان الطهارة؛ ۶. بیان تبدیل السینات الى الحسنات؛ ۷. بیان قوله تعالى ادخلنى مدخل صدق ...؛ ۸. بیان النصیحة للسالكين؛ ۹. بیان ایمان المومنین؛ ۱۰. بیان قوله تعالى: ان الله يامرکم ان تودوا الامانات الى اهله.

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۹۱۸/۵

آغاز: الحمد لله الذي هدانا لهذا الذي كنا لنهتدي لولا فضلنا على سائر الامم باكرم انبيائه و ستجاب المرغوب من رضائه و يستغلف المخزون من عطائه؛ انجام: و للمكلف من السلوس و الجذبة المعراج و هو

● کنوز المعزمین = العزائم / علوم غریبه / فارسی
konūz-ol mo'azzemīn = al-'azā'em

ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ - ۴۲۸ قمری
ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e 'abd-ol-lāh (981 - 1038)

رساله ای است منسوب به ابن سینا در نیرنجات و طلسمات که به درخواست گروهی از یاران در هفت فصل (در برخی نسخه ها ده فصل و برخی یاده و برخی دوازده فصل) تدوین شده است.

فرستگان: نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد بیست و ششم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276264

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۰/۲۰۱۳

ایضا ولا ریب ان قرآنة القرآن من.
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ اندازہ: ۲۱/۵×۱۵/۵سم [رشت و
مدان: ف: ۱۱۵۸-]

● کنز الدقائق / -فارسی

kanz-ud daqā'iq

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۳۰۳
بی کا، بی تا؛ خریداری از صالح نوبخت [رایانه]

● کنز الدقایق فی علم الحقایق / عرفان و تصوف / فارسی
kanz-od daqāyēq fī 'elm-el haqāyēq

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۰۰۴/۸

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوایی، ۲۳گ (۱۳-۳۵)،
۱۵ سطر (۱۴/۵×۱۰/۵)، اندازہ: ۱۸×۱۵سم [ف: ۱۷-۵]

● کنز الدقایق (مختصر) / چند دانسی / فارسی

kanz-od daqāyēq (mx.)

فخر رازی، محمد بن عمر، ۵۴۴؟ - ۶۰۶ قمری
faxr-e rāzī, mohammad ebn-e 'omar (1150 - 1210)

برای شجاع الدین خضر بک چلبی در چهار «قسم» به نثر فارسی:
۱. علم اصول؛ ۲. اسرار فقه؛ ۳. علم اخلاق؛ ۴. دعا و شرایط آن.
گرفته از لطائف غیائی رازی باید باشند.
[نسخه‌های متزوی ۶۸۱]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۹/۳

آغاز: پس از بسمله. حمد بی حد و نهایت و سیاس بی عد و بی
نهایت حضرت جلال آن خدایی را که واجب الوجودی جز ذات
او را ممکن نیست ... این کتاب بر چهار قسم ترتیب داده شده؛
انجام: عاقل در این معانی تفکر کند او را نموداری حاصل شود و
تواند که به مدد توفیق در بقیة دلایل تفکر کند تا به نور معرفت
برسد و بالله التوفیق ...

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: مقوایی، ۱۵۵ص (۱۳۱-
۲۸۵)، ابعاد متن: ۱۲×۸، اندازہ: ۱۸×۱۳سم [ستا: ف: ۲-۸۷]

● کنز الدقائق و بحر الغرائب = کنز الحقائق و بحر

الدقائق / تفسیر / عربی

kanz-ud daqā'iq wa baḥr-ul ḡarā'ib = kanz-ul ḥaqā'iq
wa baḥr-ud daqā'iq

قمی مشهدی، محمد بن محمد رضا، -۱۱۰۷ قمری
qomī mašhadī, mohammad ebn-e mohammad rezā(-
1696)

در جمع عصرها؛ انجام: و لیتان بندر یومین و دو شب به نذر دو
روز.
خط: متن نسخ، ترجمه نستعلیق، کا: عبدالعظیم، تا: قرن ۱۲؛
واقف: عبدالله ترک در بندی، ۱۲۶۸؛ جلد: مقوا، ۲۴گ، ۲۴ سطر،
اندازہ: ۲۰×۱۴سم [ف: ۲۱-۱۱۱۳]

● کنز الدقائق (ترجمه) / فقه / فارسی

kanz-od daqā'eq (t.)

وابسته به: کنز الدقائق؛ نسفی، عبدالله بن احمد (-۷۱۰)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۷۹۶

آغاز: که بر جراحی بسته است مسح می کند جایز بود؛ انجام: و
سه سهم باقی از مخرج فرض اصحاب غیر رد بر این روش
مستقیم.

در نخستین صفحه، مترجم به خط مغایر «گنجی کابلی» ضبط شده
که با تصریح خودش در نسخه پیشین (۲۱۷۸۷): «بعد یقول العبد
الضعیف النجیف الحقیق ... نصرالله بن محمد حمادزادی کرمانی»
کاملاً مغایر است، موجودی از اواخر «باب المسح» و ابتدای «باب
الحیض» تا اواخر «کتاب الفرائض» را دارد؛ خط: نستعلیق، بی کا،
تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، مقابله شده؛ جلد:
مقوا، ۲۳۴گ، ۱۵ سطر، اندازہ: ۲۴×۱۴سم [ف: ۲۱-۱۱۱۴]

● کنز الدقائق / فقه / عربی

kanz-ud daqā'iq

سمنانی، محمد رضا بن محمد صادق، ق ۱۳ قمری
semnānī, mohammad rezā ben mohammad sādeq(-19c)

وابسته به: شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام؛ محقق
حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶)
در شرح شرایع محقق حلی.

رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه: ۲۱ک

آغاز: بسمله ... نحمدک یا ... فیقول المستغرق فی بحار الجرایم و
المناهی المعتمصم بجمال ربه الباری المتشیت باذیال سیده الباقی
محمد رضا ابن محمد صادق السمنانی هذا شرح وافیه و مقالة شافیة
لشرایع الاسلام فی مسائل الحرام و الحرام من مصنفات الامام
المحقق التحریر المدق افضل المتقدمین و المتأخرین نجم الملة و
الدین سقی الله ضریحه من میاه الرضوان و رفع قدره فی فرادیس
الجنان من اشرف الکتب الفقهیه و ارضی المصنفات الفرعیة ارجو
الله ان یوفقنی فی تحریر مسائلها مع الادلة التفصیلیة و سمیتها کنز
الدقایق و علیه التوکل و الاعتصام بحسن التوفیق و اصابة الحق
بالتحقیق (...). قدس سره کتاب الصلوة الصلوة اسم مصدر و
مصدره التصلیه و اصله صلوة بدلیل صلوات و عن المغرب؛
انجام: الحمد و الواقعة ثم اوتر بالعودتین و الاخلاص و التقرب به

بهرستان: نسخه‌های خطی ایران (فخا)؛ جلد بیست و ششم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276264

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۰/۲۰۱۳

خط: نسخ، کا: المعلم البخاز، حسین بن قاضی علی، تا: ۷۱۹ق؛
کاغذ: سمرقندی، ۱۳گک (۱۳-۱۳پ)، ۲۳سطر، اندازہ:
۱۹×۱۴سم [ف: ۱۶-۷۱۱]

۲. تہران؛ دانشگاہ؛ شماره نسخه: ۱/۱۰۳۵/۲

آغاز: برابر؛ انجام: لان المعنی ان ما هو المطلوب الاصلی هو
القرب من الله تعالی.

خط: شکسته نستعلیق، کا: کرمانی، ناصرالدین حسین بن نورالدین
محمد، تا: با تاریخ ۱۰۹۹ق، جا: کرمان؛ جلد: تیماج مذهب، ۸ص
(۸۸-۸۱)، سطور چلیپا (۲۰×۱۱/۴)، اندازہ: ۲۵×۱۵/۵سم [ف: ۳-
۳۶۱]

● المعراج = مناظرة فی المعراج بین حنبلی و شافعی

/ کلام و اعتقادات / عربی

al-mi'rāj = munāzirat-un fi-l mi'rāj bayn-a ḥanbalī wa
šāfi'ī

یونینی، محمد بن احمد، ۵۲۷ - ۶۵۸ قمری
yūnīnī·mohammad ebn-e ahmad (1134 - 1261)

در صفحه عنوان می‌خوانیم: «جزء للشیخ الامام الفقیه الحافظ ...
تقی الدین ابی عبدالله محمد بن ابی الحسین بن عبدالله یونینی
الحنبلی، فی حکایة مناظرة جرت له مع فقیه شافعی فی الاسراء
بالنبی صلعم هل کان بالروح فقط أو بالروح و الجسد و ذکر
حجاجهما له، و یلیه رد کلامه و نقضه للامام ... ابی شامة الشافعی
المقدسی ...».

قیم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۲۱/۸

آغاز: بسمله. حمدله. و صلواته و سلامه علی سید المرسلین و علی
آله و صحبه ... اما بعد فانه اجتمع حنبلی و شافعی فی مجلس
فافضی الأمر الی ذکر الاسراء بالنبی صلوات الله علیه و سلامه فقال
الشافعی انما أسرى الله بروحه. فقال الحنبلی انما أسرى الله بجسده و
روحه

نسخه اصل: چستریتی، شماره ۳۳۰۷؛ خط: نسخ، کا: علی بن
ایوب مقدسی، تا: ۷۱۳ق، جا: دمشق؛ کاتب صورت سماع رساله
را بر مؤلف به تاریخ روز عرفه ۶۵۵ق در مدرسه اقباله شافعیه
دمشق آورده؛ ۵ص (۳۲۸-۳۳۲)، ۱۸ سطر [عکسی ف: ۳-۲۵۵]

● المعراج / کلام و اعتقادات / عربی

al-mi'rāj

احسائی، احمد بن زین الدین، ۱۱۶۶ - ۱۲۴۱ قمری
ahsā'ī, ahmad ebn-e zayn-od-dīn (1753 - 1826)

پژوهشی دینی است درباره معراج جسمانی و دیدار با پیامبران و
... گویا از شیخ احمد احسائی.

چاپ: در دو جلد، با مقدمه خلیل المیس، بیروت، دارالکتب
العلمیة: ۱۴۰۳ق.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۱۷۰۹

آغاز: بسمله. ذکر انه [ظاهراً لفظ انه زائد است] الامام الشیخ ابن
جوزی رحمة الله تعالی علیه فی بعض کتبه ان الله سبحانه و تعالی
اوحی الی جبرئیل علیه السلام أن اقف علی الاقدام؛ انجام: و
الجن و الانس و النار قال نعم فقلت له اریک مرتعد قال انی اسمع
کلام ربی العزیز

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ نسخه حاضر با
نسخه بعدی (۳۳۱۰۳) که صدوراً و ذیلاً از ابن جوزی دانسته
شده، در عبارات، تفاوت‌هایی دارد؛ اهدایی: رهبری، خرداد
۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۲۰گک، اندازہ: ۲۰×۱۴سم [اهدائی رهبر: ۲
اخبار ۲-۷۰۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۳۱۰۳

آغاز: بسمله. سبحان الذی اسرى بعبدہ لیلاً من المسجد الحرام ...
حدثنا محمد بن سهل عن سعید بن جبیر عن ابن عباس؛ انجام:
سبحان ربک رب العزة عما یصفون و سلام علی المرسلین و
الحمد لله رب العالمین

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ نسخه، ظاهراً تفاوت‌های جزئی
با نسخه پیش دارد، اما صدوراً و ذیلاً از ابن جوزی دانسته شده
است؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ جلد: تیماج، ۱۷گک،
۱۹سطر، اندازہ: ۲۴×۱۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار ۲-۷۰۱]

● المعراج / کلام و اعتقادات / عربی

al-mi'rāj

فخر رازی، محمد بن عمر، ۵۴۴؟ - ۶۰۶ قمری
faxr-e rāzī, mohammad ebn-e 'omar (1150 - 1210)

در پنج «فصل» با نظمی بسیار نیکو مسأله را طرح نموده و
دلیل‌های دو دسته را آورده و خود به معراج جسمانی گراییده و
دلیل‌ها و گواه‌ها و حکمت‌ها و سودهای فراوانی برای چنین
معراجی یاد نموده و گاهی شعر فارسی بر زبان رانده است.

آغاز: بسمله، و به نستین، قال مولانا افضل العالم خاتم
المجتهدین فخر الملة و الدین محمد بن عمر الرازی تغمده الله
بغفرانه باب فی المعراج و فیہ فصول الاول فی بیان امکانه ...
الفصل الثانی فی الدلائل (شش دلیل) ... الفصل الثالث ان معراجہ
... افضل من سائر معراج الانبیاء ... الفصل الرابع فی تقریر
المعراج من بیت المقدس الی فوق السموات ... الفصل الخامس
فی حکمة الذهاب لمحمد ع الی المعراج (بیست حکمت) ...

۱. تہران؛ دانشگاہ؛ شماره نسخه: ۷۸۱۳/۴

آغاز: برابر؛ انجام: فلہذا السبب حصل الاسراء و الله اعلم بالصواب
و الیہ المرجع و المآب

فرستگان: نسخہ های خطی ایران (فخا)؛ جلد سی؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تہران: سازمان

DIA 276268

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۰/۲۰۱۳

اسباب نزول قرآن؛ ۱۰. ناسخ و منسوخ؛ ۱۱. غرایب تفسیر؛ ۱۲. قرائت؛ ۱۳. نوادر قرآن؛ ۱۴. غرایب حدیث؛ ۱۵. امثال عرب؛ ۱۶. معانی شعر؛ ۱۷. لغت عرب؛ ۱۸. نحو و اعراب؛ ۱۹. تصریف؛ ۲۰. عروض و نوادر صنعت شعر؛ ۲۱. علم خط؛ ۲۲. تواریخ و انساب؛ ۲۳. تعبیر خواب؛ ۲۴. افسون‌ها؛ ۲۵. نجوم؛ ۲۶. حساب؛ ۲۷. فال و زجر؛ ۲۸. مساحت؛ ۲۹. طب؛ ۳۰. فلاحت؛ خاتمه در قصه بشیر و شادان

آغاز: سپاس خداوندی را که داغ حدوث بر چهره جوهر و عارض عرض نهاد و آن دو چیز را از دریای جود مایه وجود داد ... فن اول در علم اصول دین از کتاب یواقیت العلوم افتتاح کتاب بعلم اصول دین کردیم زیرا که مضمون آن توحید و معرفه خداست جل جلاله و زبده حقایق و مقصود وجود خلاق معرفت خالقست ...

چاپ: این کتاب از روی سه نسخه به کوشش محمد تقی دانش پژوه در سال ۱۳۴۵ به چاپ رسید
[فهرستواره منزوی ۳/۱۲۵؛ کشف الظنون ۲/۲۰۵۳ از غزالی]
شروح و حواشی:
۱- علم الفلاحة (ترجمه)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۴۲۹-ع

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۳۵۲. خاتمه ندارد؛ کا: عمر بن اشرف؛ تا: دوشنبه ۲۰ شعبان ۷۷۱ق، برای خزانه فخرالدوله امیر عیسی؛ ۱۳۱گ [فیلمها ف: ۱-۲۷۵ و ۳-۲۳۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۹۴۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸ ناقص درهم و نادرست؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۰۰ص، ۱۷سطر، اندازه: ۲۰×۱۴سم [ف: ۱۷-۳۲۶]
۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۷۳۵

آغاز: جسم و جوهر نیست صورت و پیکر نیست مستوی بر عرش باستعلا و تعززه به استقرار و تحیر؛ **انجام**: و رزبن که بیمار شده باشد کل از اصلش باز باید کردن اگر زانکه کرم دروی ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ تملک: «سیدریحان الله موسوی»؛ جلد: تیماج؛ ۱۵۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۲۱/۵×۱۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۶۹۰]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۸۱۷/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۱۵ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۱۳گ (۱-۱۱۳ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۲۱×۱۵/۵سم [ف: ۲۰-۲۸۳]

۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۱۸۹/۱

آغاز: برابر؛ **انجام**: فن سی ام در علم و رجز از کتاب یواقیت العلوم بدانه علم فال علمی نیکوست پیامبر علیه السلام بکار داشته است و گفته نعم التي الفال و این کلمت در لغت مهموز است و فیال و مفایله نام لعبتی است که کودکان عرب کنند انگشتی در خاک پنهان کنند آنکه آن خاک را بدو نیم گردانند و گویند که در کدام قسمت است ... از جهة سرکار بندگان سیادت و نقایب

سید البشر و اصحابه و الخلفاء و عترته الزهر و الانبياء الغرور؛ و - کتاب المستجاد فی شرح الاعتماد؛ ز- عماد الاسلام فی شرح الاحکام المتضمن لفقہ ائمه الاسلام؛ ح- کتاب الروضة النضیره فی الغریب من فقہ السیره؛ ط- شفاء الاسقام فی شرح تکملة الاحکام فی تصفیة البواطن من الاثام.

شروح و حواشی:

۱- تزیین المجالس بذكر التحف النفایس و مکنون العرایس؛ یعنی، احمد بن یحیی (۷۷۵-۸۴۰ق)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۹۰-طباطبائی

نسخه کتاب حاضر همان گونه که اشارت رفت سفر پنجم غایات الافکار و شرح است بر الجواهر والدرر و خود دارای ده کتاب است به شرح زیر: ۱. عجائب الملکوت، ۲. سلوة الاولیای فی معرفة سیرة الانبياء، ۳. ذکر الامجاد من آباء نبینا و الاجداد، ۴. الدررة المضیئة فی شرح السیرة النبویه، ۵. ضیاء القمر فی شرح سیره اصحابه العشر الغرر، ۶. ریاض الفکر فی شرح سیرة عترته المنتجبین الزهر، ۷. تحفة الاکیاس فی تعیین خلفاء الامیه و العباس، ۸. تزیین المجالس بذكر التحف النفایس، ۹. القصيدة الثانية، ۱۰. یادداشت پزشکی؛ کا: صلاح بن احمد بن محمد حسین حولانی، تا: ۱۰۳۲ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۹۵گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۱۰سم [ف: ۲۳-۵۳۳]

● **یواقیت الصلوة فی بیان ما يتعلق بالصلوة / اصول فقہ /**

فارسی

yavāqīt-os salāt fī bayān-e mā yata'allaq-o be-s-salāt

فرید نهاوندی، محمد بن علی اکبر، ق ۱۴ قمری

farīd-e nahāvandī, mohammad ebn-e 'alī akbar (- 20c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۴۶۰

آغاز: بسمله، ستایش پاک مر خداوندی را سزااست؛ **انجام**: مانند پسر مانع است آتش دوزخ را از صائم
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوا [رایانه]

● **یواقیت العلوم و دراری النجوم / دائرة المعارف / فارسی**

yavāqīt-ol 'olūm va darārī-yon nojūm

؟ فخر رازی، محمد بن عمر، ۵۴۴؟ - ۶۰۶ قمری

faxr-e rāzī, mohammad ebn-e 'omar (1150 - 1210)

اهدا به: مظفر الدین طغرل تکین غاز (عناز) بیکک الب ارغون این کتاب به محمدغزالی و امام فخر رازی نسبت داده شده و برخی آن را فردی به نام قزوینی و از قرن ششم دانسته‌اند، درسی «فن» و هر فن دارای یک «فاتحه» و دوازده «مسأله»؛ فن ۱. اصول دین؛ ۲. اصول فقہ؛ ۳. علم خلاف؛ ۴. علم مذهب (فقہ)؛ ۵. فرائض؛ ۶. علم شروط؛ ۷. تصوف؛ ۸. قرآن و معانی آن؛ ۹.

فرستگان: نسخه‌های خطی ایران (فخا)؛ جلد سی و چهارم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276272

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۳/۲۰۱۴

انجام: فان عنوانا بالهیولی تلك الذات المخصوصه و بالصوره
صفت کونه مختصا بالحیز و الجهة فهذا مما لانزاع فيه و ان ارادوا
به غير ذلك فالکلام عليه ماتقدم و حين انتهينا الى هذا الموضوع
فلنقطع الکلام حامدين لله شاکرين لالائه بقدر الطاقه عقربین
بمضمون قوله سبحانه و ان تعدوا نعمة الله لاتحصوها راجين
الفوز بالسلامه في الاحوال الثلاثة المذكورة في قوله تعالى و
سلام على يوم ولدت و يوم اموت و يوم ابعث حيا ... نجز و
حسبنا الله و نعم الوکیل

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۹۳۳/۲

آغاز و انجام: ۲۸ برابر؛ رجب ۱۲۹۲ من نسخه قديم تاريخهما ۸
ذی القعدة ۶۱۵.

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم الوالی نابلسی، تا: ۲۸ رجب ۱۲۹۲ق؛
۳۰ص (۱۱۳-۱۴۲)، قطع: خشتی [ف: ۱۰-۲۰۳۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۱۷۹/۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲-۹۲]

● الهیولی و انها معلولة و مفعولة / فلسفه / عربی

al-hayūlā wa innahā ma'lūlā wa maf'ūlā

اسکندر افرویدیسی، قرن ۳ میلادی

eskandar āfrūdīsī(-3c)

در این نگارش روشن می شود که هیولی علت نیست و معلول
است. نسخه ای از این در اسکوریال ش ۷۹۴/۱۵ هست (بدوی
دیباچه ص ۵۷) و خزرچی (ج ۱ ص ۷۰ س ۲۵) هم از آن یاد نمود
و عنوان آن در ایندو چنین است: «مقاله فی الهیولی و انها معلوله
مفعولة» ولی در نسخه دانشگاه تهران عنوان چنین است: «مقاله
الاسکندر الافریدوسی فی الهیولی و انها مفعولة». (دانش پژوه)
آغاز: بسمله، مقاله لاسکندر الافرویدیسی فی الهیولی و انها مفعولة
قال اسکندر ان کل کائن بالقوة انما یکون بالفعل ...
انجام: ان الهیولی ولی معلولة مفعولة فانها قابلة للصور بلاحرکه و
السلام علی من اتبع الهدی.

چاپ: تحقیق عبدالرحمن بدوی، در شروح علی ارسطو مفقوده
فی الیونانیة و رسائل اخرى (بیروت، دارالمشرق: ۱۹۷۱م)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۲۸۳/۲۱

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ گگ (۴۹-۴۹پ) [ف: ۱۶-۱۸۶]

۲. تهران؛ هیات؛ شماره نسخه: ۲۴۴۲/۷۳

خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ ص (۳۳۷پ)، ۲۴-
۳۳ سطر (۲۲×۱۲)، اندازه: ۲۷×۱۷/۵ سم [ف: ۱۴۸-]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۳۹/۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: تعلیق، کا: حر حسینی، نصرالدین حسین، تا: ۱۰۷۶ق؛ ۱ ص

۱. تهران؛ هیات؛ شماره نسخه: ۲۴۴۲/۷۷

خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲ گگ (۳۳۹-۳۴۰پ)،
۲۴-۳۳ سطر (۲۲×۱۲)، اندازه: ۲۷×۱۷/۵ سم [ف: ۱۴۸-]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۶۵۵/۵۵

آغاز: برابر؛ انجام: و الجنس غیر ذاتی بل قائم فی الکفر، و ذلك ما
اردنا بیانه.

خط: نستعلیق، کا: خراسانی، کرم علی، تا: قرن ۱۳؛ ۲ گگ (۲۵۱-
۲۵۲ر)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۱۴/۶ سم [ف: ۴۶۵-۷]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۹۱۲/۲۵

آغاز: برابر؛ انجام: بل قائم فی الفكر و ذلك ما اردنا ان نبین. تمت
المقالة فی الفرق بین الهیولا و الجنس.

بی کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ ۲ گگ (۱۲۴-۱۲۵ر) [ف: ۵-۶۳۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۲۸۳/۳۲

آغاز: برابر

متن از اسکندر افرویدیسی مترجم ناشناس؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا:
قرن ۱۱؛ ۲ گگ (۹۴-۹۵پ) [ف: ۱۶-۱۸۹]

۵. تهران؛ هیات؛ شماره نسخه: ۲۹۳/۲۱

متن از اسکندر افرویدیسی مترجم ناشناس؛ خط: نسخ، بی کا، تا:
قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲ گگ (۹۲-۹۳ر)، ۲۴ سطر

(۱۸/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۲۴×۱۸/۵ سم [ف: ۲۰۰-]

۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه: ۹۰۹/۲

متن از اسکندر افرویدیسی مترجم ناشناس؛ بی کا، بی تا؛ قطع: رقعی
[ف: ۳۲۵-]

● الهیولی و الصورة = تحقیق حقیقة الجسم / فلسفه / عربی

al-hayūlā wa-ṣṣūra = taḥqīq-u ḥaqīqat-il jism

فخر رازی، محمد بن عمر، ۹۵۴۴ - ۶۰۶ قمری

faxr-e rāzī, mohammad ebn-e 'omar (1150 - 1210)

رساله ای است در مسأله ترکیب جسم از هیولی و صورت دارای
چهار فصل: ۱. فی تلخیص محل النزاع؛ ۲. فیما یدل علی ان
الجسم و لایکون مرکبا من الهیولی و الصورة؛ ۳. حکایة دلیل
القائلین بان الجسم مرکب عن الهیولی و الصورة؛ ۴. فی
الخاتمه. مؤلف در این رساله از کتاب های فلسفی و کلامی خود
سخن می گوید و یکی از ادله شیخ رئیس را با تقریری تازه بیان
می دارد. در بیان دلیل سوم ابطال هیولی می گوید: «من از ده
سالگی تا این زمان که به ۵۲ سالگی رسیده ام پیوسته در جستجو
بوده ام و برای به دست آوردن آراء فلاسفه در باره ترکیب جسم
از هیولی و صورت کوشش می کردم». (عبدالرحمن حائری)

آغاز: الحمد لله الذی بامرہ قامت الارضون و السماوات اما بعد فقد
سالتنی ان ذکر کلاماً واضحاً مشروحاً فی بیان ان الجسم هل هو
مرکب من الهیولی و الصورة و کتبت هذه الرسالة علی سبیل
الارتجال و رتبها علی فصول اربعة

فرستگان: نسخه های خطی ایران (فخفا)؛ جلد سی و چهارم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276272

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۳/۲۰۱۴

من القطع بوجود عالم آخر بعد هذه الحیوة يحصل فيه هذا المقصود و ذلك هو الدار الآخرة و هذه طريقة اقناعية و الاعتماد على ما تقدم فهذا آخر الكلام في المعاد الجسماني.

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۰۸۰ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲گ (۳۸پ-۳۹پ)، ۲۱-۳۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۳۸-۳۹]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۶۰۱/۲۳

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۳۰۹ق؛ جلد: تیماج، ۸گ (۱۳۴پ-۱۴۱پ)، ۱۷ سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۳۴۰-۳۴۰]

● معاد / عرفان و تصوف / فارسی

ma'ād

نسفی، عزیزالدین بن محمد، ق ۷ قمری

nasafī, 'azīz-od-dīn ebn-e mohammad (- 13c)

در حقیقت معاد و معنی آن نزد اهل وحدت و بیان اختلاف آنان (عرفا و صوفیان) در این موضوع، در چند «فصل» و با عناوین «ای درویش».

آغاز: بسمله باب در سخن اهل وحدت در بیان معاد انسان ... بدان که اهل وحدت را یکبار گفتیم که دو صف اند اصحاب نار و اصحاب نور و باز اصحاب نار دو طائفه اند و هر دو طائفه اند و هر دو طائفه می گویند وجود حقیقی یکی بیش نیست ...

انجام: که دل چو از رنجوری خلاص یافت از درد و رنج خلاص یافت اینست معنی یوم لایتنف مال و لایتون الان اتی الله بقلب سلیم.

[نسخه های منزوی ۲: ۱۳۹۲؛ فهرستواره منزوی ۶/۲۳۵]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۹۴/۳-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ ۱۱ص (۲۰-۳۰)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۳-۲۸۱]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۱۳۱۶/۳

آغاز و انجام: برابر

در ۱۰ فصل است خط: نسخ، کا: حیدر علی، تا: شوال ۱۲۸۰ق، جا: تهران؛ مصحح اما پر از غلط؛ جلد: مقوایی، ۱۳گ (۳۱پ-۴۳ر)، ۱۵ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۴۸-۵]

۳. قم؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۸۰۱۳/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق زیبا، بی کا، تا: ربیع الثانی ۱۲۸۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۰گ (۲۲پ-۳۱پ)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۱۰/۵سم [ف: ۲۱-۱۴]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۹۴۹/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد جواد بن محمد حسین طیب طهرانی (نجم الحكماء)، تا: ۱۳۱۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۷گ (۱۳پ-۱۹ر)، ۱۵ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۲۰/۵×۱۳سم [ف: ۱۴-۲۱۱]

خط: نسخ، بی کا، تا: با تاریخ ۹۹۲ق؛ جزو کتابخانه مجدالدین بوده؛ جلد: تیماج، ۱۴ص (۱۸-۳۱)، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۱×۱۶سم [ف: ۳۲-۲۰۵]

معاتبه النفس < ینبوع الحکمة فی زجر النفس

● معاجین و حبوب طبی / طب / فارسی

ma'ājīn va hobūb-e tebbī

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۴۲۴/۳۲

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴گ (۱۰۳پ-۱۰۶ر) [ف: ۶-۴۱۰]

● معاجین و سفوفات و داروهای چشم و دندان و جز

آن / طب / فارسی

ma'ājīn va sofūfāt va dārū-hā-ye češm va dandān va joz ān

وابسته به: ذخیره خوارزمشاهی؛ جرجانی، اسماعیل بن حسن (۴۳۴-۵۳۱ق)

منتخب از ذخیره خوارزمشاهی در هیجده «باب».

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۹۲/۸

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: میشن، ۳۴ص (۲۹۰-۳۲۳)، ۱۸ سطر، اندازه: ۲۰/۷×۱۲/۲سم [ف: ۴۱-۵]

سالمعاد < مذاهب الناس فی المعاد و تقریر قول الحق فی

سالمعاد < جنگ

سالمعاد < الاضحویة (ترجمه)

سالمعاد < النفس علی طریق الدلیل و البرهان (ترجمه)

سالمعاد < القوى الجسمانية

سالمعاد < الاضحویة

سالمعاد (رسالة فی) < الحشریة ۲

● المعاد / کلام و اعتقادات / عربی

al-ma'ād

فخر رازی، محمد بن عمر، ۵۴۴؟ - ۶۰۶ قمری

faxr-e rāzī, mohammad ebn-e 'omar (1150 - 1210)

این رساله گویا بخشی از یک رساله فلسفی فخر رازی است.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۲۸۰/۱۲

آغاز: بسمله هذا فی ضبط مذاهب الناس فی المعاد و تقریر قول الحق فی علم ان هذه المسئلة مینة علی اربعة ارکان؛ انجام: فلا بد

فهرستگان: نسخه های خطی ایران (فخا)؛؛ جلد سی؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276268

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۰/۲۰۱۳

خط: نستعلیق، بی‌کاف، تا: قرن ۱۰؛ کاخذ: ترمه، ۳ گک (۲۷۱ پ-
۲۷۳ ر)، ۲۳ سطر (۹×۶)، اندازه: ۱۷×۲۶/۵ سم [سنا: ف: ۱-۳۳۸]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۴۹۷/۲۲-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲-۱۵۴]

● وصول و طلب / عرفان و تصوف / فارسی

vosül va talab

[فهرستواره منزوی ۱۰۸۱/۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۶۷۲/۱۱

آغاز: بسمله. حسدله ... بعد الصوفية و المؤمنین و الکاملین؛
انجام: المؤمن خواص الرحمن اینست و الله اعلم بالصواب.
خط: نستعلیق، کاف؛ محمد اسماعیل، تا: ۱۱۲۸ ق؛ ۱۳ ص (۲۷۱-
۲۸۳)، ۱۱ سطر (۱۲×۷)، اندازه: ۱۴×۹ سم [ف: ۱۴-۳۶۲۳]

● وصیت (۲) = پندنامه / اخلاق / فارسی
vasiyyat = pand-nāme

غزالی، احمد بن محمد، - ۵۲۰ قمری
qazālī, ahmad ebn-e mohammad (- 1127)

وصیت‌نامه‌ای سلیس و روان و نزدیک به انشاء عینیه است که بر
ناپایداری و بی‌ارزشی دنیا و درک صحیح زندگی و به بطالت
نگذراندن آن تأکید دارد. آن را خطاب به دوستی نوشته و در
آن از استاد ابوعلی دقاق و ابوبکر کتانی و معروف کرخی یاد
می‌شود.

آغاز: هو. این وصیتی است که خواجه احمد بن محمد بن محمد
الغزالی یکی از دوستان خود را خاصه فرموده است، اگر چه
فائده او عامست - بسمله و حمد و صلوة ... و ما امر و الا
لیعبدالله مخلصین له الدین ... و بعد خلقه را از برای بندگی
آورده اند، نه برای دنیا پرستی. فرمان نیست که جز بندگی
مشغول باشند.

انجام: ایزد تعالی آن عزیز را مهبط انوار و منزل اسرار گرداناد و
از آفات روزگار و غفلات دور دارد تاجلیه الحق بعین الیقین بیند
و بنهایت کار رسد. بمنه وجوده

چاپ: ضمن مجموعه آثار فارسی احمد غزالی، به اهتمام احمد
مجاهد، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ سوم، ۱۳۷۶ ش
[فهرستواره منزوی ۳۵۰/۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۳۵/۱۶

آغاز و انجام: برابر

خط: تعلیق، کاف؛ کرمانی، ناصرالدین حسین بن نورالدین محمد، تا:
۱۰۹۷ ق، جا: کرمان؛ جلد: تیماج مذهب، ۲ ص (۱۶۱-۱۶۲)،
اندازه: ۱۵/۵×۲۵ سم [ف: ۳-۴۱۷]

● الوصية / اخلاق / عربی

al-waṣīya

فخر رازی، محمد بن عمر، ۹۵۴۴ - ۶۰۶ قمری
faxr-e rāzī, mohammad ebn-e 'omar (1150 - 1210)

تاریخ تألیف: یکشنبه ۲۰ محرم ۶۰۶ ق
فخر رازی در پایان زندگی در خوارزم به سر می‌برد و در آنجا
بیمار شد و در شهر هرات درگذشت. او در سختی بیماری در
روز یکشنبه ۲۱ محرم سال ۶۰۶ سفارش‌نامه و دستوری به
شاگرد خویش ابراهیم بن ابی بکر بن علی علی سپاهانی داده
است که اینک شناسانده می‌شود. رازی دیری بیمار بود تا این که

س الوصية < حکایات
س الوصية < وصية السهروردي
س الوصية < وصية ابن خفيف الشيرازي
س الوصية < وصية الشافعي
س الوصية < الروحية
س الوصية < وصيت نامه
س الوصية < التعريف بوجوب حق الوالدين
س وصيت < آداب وصيت

● وصیت / اخلاق / فارسی

vasiyyat

غزالی، احمد بن محمد، - ۵۲۰ قمری
qazālī, ahmad ebn-e mohammad (- 1127)

رساله‌ای با عنوان «وصیت» که ظاهراً خطاب به عین القضاة باشد
در ۸ «فصل» تنظیم شده و انشاء آن ثقیل و همانند دیگر آثار
احمد غزالی است. او در این وصیت مقداری احکام عملی را
متذکر شده و بر رعایت مسائل شرعی تأکید دارد. یک فصل و
نیم آخر این وصیت نامه، داخل نامه‌های عین القضاة هم دیده
می‌شود.

آغاز: بسمله وصیت امام عالم عادل زاهد محقق مدقق عارف ...
شیخ احمد بن محمد الطوسی الغزالی که بعضی از مشایخ نوشت.
بسمله. حمد له. حجاب حدثان عدل کار است اما به حکم کرم
ولایت آن حجاب سرا پرده تمنی بیش نیست تا تمنی می‌بود
حجاب می‌بود ...

انجام: فصل مدام با ذکر باش و بر خدای ثناگوی هر شب. پس
بگو اللهم صل علی انبیائک و المرسلین ... پس به رسول ماصلی
الله علیه و اله صد بار صلوات ده. اللهم صل علی محمد عبدک و
نبیک و حبیبک. نفعک الله به و السلام.

چاپ: ضمن مجموعه آثار فارسی احمد غزالی، به اهتمام احمد
مجاهد، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ سوم، ۱۳۷۶ ش

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۳۱/۲۲

آغاز و انجام: برابر

فهرستگان: نسخ‌های خطی ایران (فنا)؛؛ جلد سی و چهارم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276272

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۳/۲۰۱۴

صفحات و هم سه صفحه آخر نسخه به خط مغایر دستورالعمل
اکسیر نوشته شده؛ واقف: مرتضی قلیخان؛ ۱۰۹۰گ، ۱۹ سطر،
اندازه: ۱۹×۱۴سم [ف: ۶-۳۸۶]

۱۱. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۱۲/۲ بخش ۳

بی کاه، بی تا [ف: ۱۰۷]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۳۱/۴-طباطبائی

آغاز: قال الغزالی فی کتاب الاربعین فی اصول الدین و هو متمم
کتابه المترجم بجواهر القرآن
نویسنده چند بخش کوتاه از اربعین غزالی نقل می کند؛ بی کاه،
بی تا؛ اص (۱۹) [ف: ۲۳-۵۷۶]

● **الاربعین فی اصول الدین / کلام و اعتقادات / عربی**

al-arba'in fī usūl-id dīn

فخر رازی، محمد بن عمر، ۹۵۴۴ - ۶۰۶ قمری

faxr-e rāzī, mohammad ebn-e 'omar (1150 - 1210)

چهل مسأله کلامیه است که به تفصیل به آن پرداخته و به
مباحثی فلسفی درآمیخته است. در هر مسأله ای شبهه ای وارد
کرده و سپس به آن پاسخ داده است. کتاب را به نام فرزندش
«محمد» تألیف نموده است. نویسنده می گوید پس از آنکه
خدای تعالی مرا موفق گردانید تا کتب متعددی در علوم زمان
خود بنویسم بر آن شدم که این کتاب را در مسائل عقلی و نقلی
برای اکبر اولاد محمد پردازم و در آن چهل مبحث فلسفی و
دینی را شرح دهم تا آن او را رهنما و راهبر در عقل و دین باشد.
آغاز: بسمله. قال مولانا افضل العالم ... ابو عبدالله محمد بن عمر
بن الحسین الرازی اطال الله بقاءه ... سبحان المتفرد فی قیومیه
بوجوب الازلیة و البقاء، المتوحد فی دیمومیه الوهیه بامتناع
التغیر و الفناء ... اما بعد فان الله لما وفقنی حتی صنف
انجام: و هذا آخر الکلام فی هذا الکتاب و لنختم هذا الکتاب
بالدعاء الماثور عن اکابر اهل البیت: یا من اظهر الجمیل ... و لا
تفعل بی ما انا اهله.

چاپ: حیدرآباد دکن، مطبعة المجلس، سال ۱۳۵۳ق

[کشف الظنون ۶۱/۱؛ مکتبه امیرالمومنین ۷۷/۱؛ الاوقاف العامة موصل ۵۳/۴]

شرح و حواشی:

۱- لباب الاربعین فی اصول الدین؛ سراج الدین ارموی، محمود
بن ابی بکر (۵۹۴-۶۸۲)

۲- شرح الاربعین فی اصول الدین

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶

آغاز: برابر؛ انجام: و لقد نظرت بعض النصارى قفلت له هل تسلّم
انه لا یلزم.

تا مسأله ۱۶ را دربردارد؛ خط: نسخ مشکول و خوانا، بی کاه، تا:
قرن ۶؛ افتادگی: میانه؛ واقف: ابن شیخ محمد مؤمن اسدالله
خاتونی، تاریخ وقف: ۱۰۶۷؛ کاغذ: سمرقندی آهار مهره، جلد:

خط: نسخ، کاه: محمد بن محمود ابن عبدالله صدیقی شوشتری، تا:
شبهه ۲۳. ربيع الاول ۸۸۳ق، جا: دمشق؛ کاغذ: دولت آبادی،
جلد: میشن قهوه ای ضربی لبه دار، ۱۱۸گ (۸۲پ-۲۰پ)،
اندازه: ۱۸×۱۳/۸سم [ف: ۵-۱۷۱]

۴. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۴۵۵/۱

خط: نسخ، بی کاه، تا: رمضان ۱۰۵۰ق؛ ۲۳ سطر، اندازه: ۲۱×۱۵سم
[ف: ۲۲۹]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۷۱۹

خط: نستعلیق، کاه: محمد طبسی، تا: ۱۰۸۰ق [القباپی: ۳۵]

۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۴۸۸/۲

خط: نسخ، کاه: رحیم بن محمد شفیع خوانساری، تا: شنبه ۵ شعبان
۱۰۸۳ق؛ مهر: احتشام الدوله؛ تملک: محمد طاهر خوانساری؛
جلد: تیماج خرمایی لبه دار، ۱۹ سطر (۱۶×۸)، اندازه: ۲۵×۱۵سم
[ف: ۱-۲۷۰]

۷. گلپایگان؛ امام جمعه، محمد حسن؛ شماره نسخه: ۳۶/۲

آغاز و انجام: برابر

نام کتاب به استاد انجام نسخه ذکر شد؛ خط: نسخ، کاه: محمد
حسن بن محمد صادق جرفادقانی، تا: جمعه ۸ صفر ۱۲۶۷ق؛ جلد:
تیماج کرمی ضربی، ۱۰گ (۱۴۹پ-۲۴۹ر)، ۱۷ سطر، اندازه:
۲۲/۵×۱۴سم [کتابخانه های گلپایگان - ف: ۱۴۷]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۳۱۹

آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین؛ انجام: فان هذا الکتاب
لا یحتمله سنه ۱۲۶۷ اتمام یافت

خط: نستعلیق، کاه: محمد صدیق بردرانی، تا: ۱۲۶۷ق [القباپی: ۳۵]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۰۴۱

آغاز: بسمله ... الحمد لله رب العالمین حمداً یوازی نعمه و یکافی
مزیده و ... بعد اذنه لمن اراد ان یکتب هذا القسم مفردا اذ هو قد
افروده بالاسم و سماه کتاب الاربعین فی اصول الدین؛ انجام:
برابر

خط: نسخ، کاه: محمد عثمان، تا: ۱۲۸۲ق؛ مصحح، بعضی از لغات
در حاشیه به فارسی ترجمه شده، حاشیه ها با امضاهای «کشف
اللغه»، «صراح»، «رشیدیه»، «قوت القلوب»، در حاشیه بعضی از
صفحات یکی دو بیت شعر به فارسی، در برگ ۱ نقل قولی از
معروف کرخی و در برگ ۱پ سه دعای مختصر آمده که به
فارسی درباره آن توضیحاتی داده شده، در برگ ۱۴۵پ و برگ
۱۴۶ مطالبی در رابطه با اسماء الهی و در برگ ۱۴۷ مطلبی در
طریق ارتباط با رجال الغیب نوشته شده؛ کاغذ: اصفهانی نخودی،
جلد: تیماج تریاکی سوخته با ترنج و لچک مجدول، ۱۴۶گ،
متغیر بین ۱۷ و ۲۲ سطر، میان (۱۶/۵×۹/۵)، اندازه:
۲۶×۱۵/۳سم [ف: ۱۴-۱۵۶]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۱۱

آغاز: و انقراض الاجال؛ انجام: و الصلوة علی نبيه خاتم الانبياء.
خط: نسخ، بی کاه، بی تا؛ افتادگی: آغاز؛ در حاشیه برخی از

فهرستگان: نسخه های خطی ایران (فنا)؛ جلد دوم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازان

DIA 276239

استاد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۰/۲۰۱۲

اختیارات الشاهی - اختیارات العلایة 451-455

وسط السماء بود و اوتاد سلیم باشد از نحوس زیرا که در چنین وقتی هر که دعا کند اجابت یابد. خاصه اگر آن دعا از برای کاره‌اء آخرت بود یا از برای کاره‌ای دینی و اگر چنین وقت میسر نشود و لیکن مشتری با رأس در وسط السماء بود و خداوند طالع سلیم بود از نحوس و ماه متصل بود بسعود آن وقت هم دعا خوب و پسندیده باشد و الله اعلم بالصوابو الیه المرجع والمآب و سلم تسلیماً کثیراً.

[نسخه‌های منزوی ۲۲۲/۱؛ کشف الظنون ۳۵/۱ و ۱۹/۱؛ فهرستواره منزوی: ۲۷۸۴/۴؛ فهرست مشترک پاکستان ۱۴۱۳/۳؛ فهرست فارسی مشار ۳۰۲۲/۳؛ استوری ۴۹/۲؛ مکتبه امیرالمؤمنین ۲۱/۱]

۱. قه؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۹۲۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ کهن، بی‌ک، تا: اواخر قرن ۷؛ این رساله در هامش کتاب «روضه المنجمین» نوشته شده است؛ کاغذ: شرقی، ۲۴ گ (۱۳-۳۶) [ف: ۳۰-۲۱۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۶۱۲

خط: تعلیق، بی‌ک، تا: قرن ۷ و ۸؛ با تملک ۱۰۷۱ و ۱۱۸۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوا عطف تیماج سرخ، ۵۲ گ، ابعاد متن: ۱۰ × ۱۳، قطع: بغلی، اندازه: ۱۳ × ۱۶ سم [ف: ۱۶-۴۶]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۱۹/۲-ف و ۱۶-عکس

نسخه اصل: نسخه مهندس ساعدی که اکنون نزد فخرالدین نصیری است؛ خط: نسخ، بی‌ک، تا: ۱۴ جمادی الاول ۷۵۳؛ ۲۸ گ (۱۰۴-۷۷) (۱۰۴-پ)، ۱۵ سطر [فیلم‌ها - ف: ۱-۶ و ۵۴۱ و ف: ۳-۲۱۹]

۴. قه؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۵۸۵

خط: نسخ، بی‌ک، تا: ۱۷ محرم ۷۸۱ ق؛ جلد: دو رو تیماج رو مشکی پشت قهوه‌ای، ۵۷ گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳/۵ × ۱۶/۵ سم [ف: ۲۷-۶۰]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۳۹۳

خط: نستعلیق، بی‌ک، تا: قرن ۹؛ بر یک برگ اضافی آخر نسخه نوشته‌ای است به چلیپا و تازه درباره سهم حوادث (به اصطلاح علم احکام نجوم)؛ تملک: هدایه الله بن فضل الله بی‌تاریخ، حسن بن علی بن عبدالعزیز المازندرانی در «سنة ثامن عشر الخامس بعد الالف» در مکه، ابن عبدالعزیز محمد زمان المنجم در «الشهر الثالث من السنة الثالثة من العشر السادس بعد الالف...»، محمد کاظم بن عبدالباقی؛ کاغذ: سمرقندی شکری، جلد: تیماج مشکی، قطع: رقعی [ف: ۱۹-۵۰۴]

۶. قه؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۸۹۷۱

خط: نسخ، بی‌ک، تا: غره رجب ۸۲۸ ق؛ افتادگی؛ وسط؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۳۵ گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲ × ۱۷ سم [ف: ۲۳-۱۳۸]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۲۶۳/۲

خط: نستعلیق، بی‌ک، تا: ۸۵۲ ق؛ کاغذ: سمرقندی شکری، جلد: تیماج قرمز یک‌لا، ۸۷ ص (۸۲-۱۶۸)، ۱۵ سطر، قطع: رقعی،

الاحکام العلایة فی اعلام السماویة = اختیارات علایه /

هیت / فارسی

extiyārāt-ol-'alā'iyye fe-l-extiyārāt-es-samāviyye = al-ahkām-ol-'alā'iyye fī a'lām-es-samāviyye = extiyārāt-e 'alā'iyye

فخر رازی، محمد بن عمر، ۵۴۴؟ - ۶۰۶ قمری

faxr-e rāzi, mohammad ebn-e 'omar (1150 - 1210)

اهدا به: سلطان علاء الدین محمد بن تکش بن ایل ارسلان مشهور به اسکندر ثانی (متوفی ۵۹۶ ق)

رساله‌ای است در اختیار و سعد و نحوس ایام. به نام‌های «الاحکام العلایة فی الاعلام السماویة»، «الاختیارات العلایة فی العلامات السماویة» و «اختیارات الاحکام العلایة» نیز آمده است. نثر رساله روان و شیرین و به شیوه کهن است و رازی خود در دیباچه درباره مصادر این تألیف و ترتیب و ارزش و برتری آن چنین گوید: «در این معنی تصنیفی ساختن و سخن‌های علما در آن پرداختن به لفظ‌های آسان و عبارت‌های نزدیک به خاطر، پس کتاب‌های استادان چون بطلموس و والیس و ذیوشیوس و ابومعشر بلخی و عمر بن فرخان طبری و احمد بن عبدالجلیل بحزی و یعقوب بن علی قصرانی و محمد بن ابوب حاسب طبری و کوشیار بن لبان گیلی و سهل بن بشر رحمهم الله جمع کردم آنچه در کتاب‌های خود بی نظم و ترتیب آورده بودند آن را مرتب کردم و هر کس که در این علم خوض کرده بود و کتاب‌های متقدمان را مطالعه کرده باشد داند که هیچ کتابی در این علم بدین مسندی و مخزنی نیست و کس نساخته است و این مجموع را بر دیگر مجموع‌ها فضیلت بسیار ... است و نام این کتاب را اختیارات العلایه فی الاختیارات السماویة نهادم».

در دو «مقاله» نگاشته شده است: مقاله اول در بعضی از کلیات در نه «فصل»: ۱. حد اختیار، ۲. موضع و مبادی اختیار، ۳. فائده اختیار، ۴. ضروریات اختیار، ۵. مشاکلات اختیار، ۶. محذورات اختیار، ۷. در آن کس که اختیار از بهر وی کنند، ۸. در آن کار که اختیار از بهر وی کنند؛ ۹. در اختیار کردن از بهر ضروریات که چگونه باید کرد؛ مقاله دوم در جزئیات، دارای هشتاد «مطلب».

آغاز: نناء بی متنها مر حضرت کبریاء خدا را جل جلاله که ذات او از مناسبت زمان و مکان مبر است و صفات او از مقارنت حدوث و امکان معرا ... این کتاب را بر دو مقاله بنا نهاده آمد مقاله اول در بعضی کلیات مقاله دوم در جزویات مقاله اول در بعضی کلیات و آن نه فصل است

انجام: حکماء گفته اند در وقت دعا کردن باید که مشتری با رأس بود در عاشر آن وقت و از نحوس سلیم باشد و ماه متصرف بود از خداوند طالع و متصل باشد بمشتری و یا متصرف بود از مشتری و متصل بود بخداوند طالع چنانکه مقبول باشد و خداوند وسط السماء ناظر باشد بخانه خویش و خداوند طالع در

فهرستگان: نسخ‌های خطی ایران (فنا)؛ جلد دوم؛ به کوشش مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276239

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۰/۲۰۱۲

آغاز: الحمد لله رب العالمين ... اما بعد فيقول الراجي عفو ربه الغافر ... انى لما رأيت ظهور الفساد في العباد والبلاد؛ **انجام**؛ و عملوا ان مثل ذلك لم يزل ولا يزال و كونوا على بصيرة من امر كم كتب ذا مؤله الفقير الى الله محمد المدعو بياقر
خط: نستعليق، كاتب = مؤلف، تا: ۹ رمضان ۱۳۰۹ق، جا: نجف اشرف؛ نسخه ميضه مي باشد، محشى؛ جلد: تيماج قرمز، ۴۷گ، ۱۹ سطر (۱۵/۵×۱۰)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳۱-۲۱۳]
۲. قم؛ مرعشى؛ شماره نسخه: ۱۲۳۳۱

آغاز: الحمد لله رب العالمين ... اما بعد فيقول الراجي عفو ربه الغافر محمد المدعو بياقر ابن الراجي عفو ربه الاكبر؛ **انجام**؛ و عملوا ان مثل ذلك لم يزل ولا يزال و كونوا على بصيرة من امر كم
خط: نستعليق، كا: = مؤلف، تا: شب ۹ رمضان ۱۳۰۹ق، جا: نجف اشرف؛ نسخه ميضه مي باشد، محشى؛ جلد: تيماج قرمز، ۵۳گ، ۱۹ سطر (۱۵×۱۰)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳۱-۲۱۴]

● التنبيه على بعض الاسرار المودعة في بعض سور القرآن / تفسير / عربى

at-tanbīh 'alā ba'd-il asrār-il mūdā'a fī ba'd-i suwar-il qur'ān

فخر رازى، محمد بن عمر، ۹۵۴۴ - ۶۰۶ قمرى
faxr-e rāzī, mohammad ebn-e 'omar (1150 - 1210)

تفسیری است کلامی آمیخته با افکار عرفانی، در تفسیر چهار سوره از سوره های قرآن: توحید، اعلی، تین و عصر. در آغاز آن می گوید: در این کتاب مطالبی را که به فکر باقی مفسران نرسیده خواهیم گفت و رازهایی از قرآن را باز خواهیم کرد که دیگران باز نکرده اند. آن را بر چهار «فصل» مرتب کرده: ۱. الهیات و مسائل آن را از تفسیر سوره توحید (اخلاص) بیرون آورده؛ ۲. نبوت و آن را از تفسیر سوره «اعلی» در آورده؛ ۳. مسائل (معاد) از تفسیر سوره «تین»؛ ۴. در ضبط اعمال و تفسیر سوره «عصر». مطالب فصل چهارم تقریباً همان مطالب تفسیر سوره عصر منسوب به خواجه نصیر طوسی است.

آغاز: بسملة الحمد لله الذى ضاقت سرادقات العرش عن قبات جلاله ... قال مولانا ... محمد بن عمر بن الحسن بن الحسين الرازى رحمة الله عليه هذه الرسالة عملتها فى التنبيه على بعض الاسرار المودعة فى بعض سور القرآن العظيم و الفرقان الكريم تنبيهاً على ان اكثر المفسرين كانوا محرومين عن الفوز بالمقصد القويم غير واصلين الى صراط المستقيم ... و رتب هذه الرسالة على فصول اربعة الفصل الاول فى الالهيات اعلم ان غايات عقول العلماء ... ما تجاوزت عن الاسرار المودعة فى سورة الاخلاص **انجام**: فثبت بالبرهان العقلى ان الاصل فى الانسان الخسران ... فصار هذه السورة منطبقا على البرهان ... و انها مع كونها مختصرة محتوية على اقصى ما يمكن ان يقال فى هذا الباب. قال الامام

at-tanbīh 'alā a'māl-il qulūb (faṣḥ-un min k.)

حارث محاسبى، ۱۶۵ - ۲۴۳ قمرى
hāres-e mohāsebī (782 - 858)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۷۴/۴-ف
نسخه اصل: جارالله ش ۱۱۰۱. فصل من كتاب التنبيه على اعمال القلوب؛ خط: نسخ، بي كا، تا: قرن ۶؛ ۱گ (۳۰)، ۲۰ سطر [فيلمها ف: ۱-۴۸۸]

● التنبيه على اللحن الخفى / قرائت / عربى

حذاء، على بن جعفر، ۵ قمرى
hazzā', 'alī ebn-e ja'far (- 11c)

قم؛ مرعشى؛ شماره نسخه: ۱۳۶۶/۳-عكسى
آغاز: بسمله. و به استعين قال أخبرنا الشيخ الامام الفقيه الحافظ جمال الحفاظ ابو طاهر احمد بن محمد بن احمد بن ابراهيم السلفى الاصبهاني رضى الله عنه بالمدرسة العادلية بغير الاسكندرية ... بحمد الله نبتدى؛ **انجام**: و هذا باب حسن ... نجز الكتاب بحمد الله و منه ... و سلم تسليماً كثيراً إلى يوم الدين.

نسخه اصل: كتابخانه چستريتي، ش ۳۹۲۵ (فهرس المخطوطات العربية فى مكتبة شستريتي، ترجمه محمود شاکر سعيد ۵۳۷/۱-۵۳۹)؛ خط: نسخ، بي كا، بي تا؛ جا: مدرسه حنفيه حماة؛ مقابله شده، مصحح، با نشانی بلاغ، يادداشت مطالعه و نظر از يحيى بن محمد ناصرى انصارى؛ ۹ص (۱۲۵-۱۳۳)، ۱۷ سطر [عكسى ف: ۴-۱۳۴]

● التنبيه على امر الكتب = التنبيه على بعض ما فعل بالكتب / متفرقه / عربى

at-tanbīh 'alā amr-il kutub = at-tanbīh 'alā ba'd-i mā fa'al-a bi-l-kutub

بهارى همدانى، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۷۷ -
۱۳۳۳ قمرى

bahārī hamadānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad ja'far (1861 - 1915)

در شش «فصل»: ۱. فى جملة فيما صنعوا بكتاب الله؛ ۲. فيما صنعوا بكتاب رسول الله؛ ۳. فى جملة من المفاسد التى وقعت بعد منع ذلك الكتاب الواقى عن الضلال؛ ۴. فى جملة مما صنعوا بكتاب مكارم الاخلاق؛ ۵. فيما صنعوا بكتاب الكشكول لشيخنا البهائى؛ ۶. فيما فعل و لم يعم به البلوى.

چاپ: در گنجینه شهاب، جلد ۴، انتشارات كتابخانه مرعشى
[دنا ۳۴۸۳؛ الذريعة ۴۳۸/۴]

۱. قم؛ مرعشى؛ شماره نسخه: ۱۲۳۳۰

فهرستگان: نسخه های خطی ایران (نخ)، جلد نهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276247

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۳۹۱/۲۰۱۲